Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 53 (1303) ♦ Четвер, 21 березня 1996 року ♦ Ціна договірна

Проект нової Конституції — на спеціальному засіданні Верховної Ради

Парламентська хроніка

Співголови Конституційної комісії представили народним депутатам проект нового Основного Закону

Детальніше про цю подію читайте в наступному номері.

На сесійному барометрі — «перемінно»

Денне та вечірнє засідання 19 березня

... Зона «високого тиску», що утворилася внаслідок рішення Державної Думи Росії про денонсацію Біловезької угоди, відчутно впливає і на політичну погоду в Україні. Лівим додалося певності щодо правильності обраного ними політичного курсу. Праві, навпаки, занервували. Вже лунають заклики до блокування націонал-патріотичних сил з метою «стримування» лівих. Як показав хід пленарного засідання 19 березня, таке блокування стає фактом.

До обідньої перерви вдалося розпочати обговорення питання, яке у порядку денному на вівторок стояло першим — «Про проект закону України про вибори народних депутатів України» (нова редакція).

(Закінчення на 2-й стор.).

За досвідом — до країни банкірів

Сьогодні розпочинається офіційний візит Президента України Леоніда Кучми до Швейцарської Конфедерації.

Заплановано обговорити питання подальшого розвитку торговельно-економічного, фінансового, банківського співробітництва, надання консультацій з технічних питань, українсько-швейцарське співробітництво у правовій сфері, повідомляє Укрінформ.

Крістофер бажає нам стабільності

Завершено візит державного секретаря Сполучених Штатів Америки Уоррена Крістофера до Києва. Гість зустрівся з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом. Під час неї Уоррен Крістофер зазначив, що розуміє та цінує роль українського парламенту у прийнятті важливих політичних рішень. Щодо конституційного процесу державний секретар США заявив: «Від Основного Закону залежатиме ситуація всередині країни, а отже, і зовнішня стабільність».

Щодо економічної підтримки Заходу Уоррен Крістофер підкреслив, що США допомагали і допомагатимуть Україні, але за однієї умови — залучення приватного капіталу, для чого необхідно прискорити темпи приватизації.

У свою чергу, Олександр Мороз зауважив: «Нашій державі, роль якої донедавна США не враховували, не так потрібна допомога, як взаємовигідне співробітництво, не обтяжене висуваннями якихось попередніх умов». Такого рівноправного партнерства і прагне Україна у відносинах із США.

* * *

Під час перебування у Києві державний секретар США Уоррен Крістофер також зустрівся з Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Євгеном Марчуком та міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком.

Обговорювалося питання щодо надання адресної допомоги пріоритетним галузям української економіки, зокрема енергетиці. Належна увага була приділена проблемам Чорнобиля. Зазначалося, що Україна розраховує на підтримку Сполучених Штатів на саміті «великої сімки» у Москві, де вирішуватимуть проблеми ліквідації наслідків аварії та закриття ЧАЕС.

Проблема

Чи злетить закарпатський гелікоптер?

Закарпатське виробниче вертолітне об'єднання було створено в 1970 році як підприємство з виготовлення вузлів та агрегатів авіаційної техніки. Поступово колектив нарощував потужності й наприкінці 80-х тут уже виробляли літаючі системи (мішені), аеростати, крісла для пілота й екіпажу, аеросани-амфібії на шість місць, агрегати літаків ТУ-134 та ТУ-154. Паралельно виробляли товари широкого вжитку — м'які меблі, дитячі коляски тощо.

Накопичений досвід, кваліфікація працівників та технологічні можливості об'єднання дали поштовх до освоєння виробництва легкого вертольоту МІ-34, який не має аналогів на теренах СНД. Це універсальний гелікоптер, який може бути як спортивний, санітарний, так і учбовий, чергoвий. За підрахунками фахівців, потреба в ньому в країнах СНД складає близько 1500 машин.

(Закінчення на 4-й стор.).

Хто повернувся — долюбив

Ідею ветеранів війни — в урочистій обстановці відзначити 50-річчя сімейного життя фронтовиків — підтримав голова Запорізької міської Ради народних депутатів Олександр Головко. На зустрічі з активістами ветеранських організацій він пообіцяв відсвяткувати «золоті весілля» сімей фронтовиків, в яких і дружина, і чоловік брали участь у бойових діях, у жовтні, на «День міста».

А вже в травні ветерани Великої Вітчизняної побувають у Москві на Поклонній горі.

Хай лідери зустрінуться

У Москві триває перше засідання змішаної україно-російської міжурядової комісії по співробітництву під керівництвом глав урядів двох країн Євгена Марчука та Віктора Черномирдіна.

Проводиться необхідна робота з підготовки майбутнього візиту в Україну Президента Росії Бориса Єльцина. Розглядається також хід виконання Сочинських домовленостей щодо розподілу Чорноморського флоту, обговорюється низка проблем щодо зміцнення економічного співробітництва, повідомляє Укрінформ.

Можливо, й вирішать

Міністри оборони України та Росії Валерій Шмаров та Павло Грачов проведуть спільне засідання колегій двох міністерств 25—26 березня у містечку Тисовець (Львівська область).

Міністри оборони спробують знайти рішення щодо інфраструктури Чорноморського флоту.

На порядку денному роботи двох міністрів є ще кілька інших питань, у тому числі про стратегічні бомбардувальники, а також про використання радіолокаційних станцій.

Велика вода вимагає великих грошей

Знак біди: повінь

Уряд України виділив 1400 млрд. крб. (близько 7,5 млн. доларів) на проведення протипаводкових заходів, повідомили агентству Інтерфакс-Україна у штабі Цивільної оборони країни.

При цьому підрозділам ЦО виділено 180 млрд. крб. Решту коштів розподілено між іншими міністерствами і відомствами, а також регіонами.

Як повідомив начальник штабу ЦО Віктор Гречанінов на засіданні оперативної групи Державної комісії з техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, спеціальні комісії для вивчення готовності до весняної повені направлено до Криму, Луганська, Хмельницького, Тернополя та Івано-Франківська. Члени комісії ознайомляться з ситуацією в цих регіонах і нададуть необхідну допомогу в боротьбі з повінню.

(Закінчення теми на 2-й стор.).

Парламентська хроніка

На сесійному барометрі — «перемінно»

Денне та вечірнє засідання 19 березня

(Початок на 1-й стор.).

Перший доповідач В. Стретович на початку виступу зазначив:

— Тут лунають репліки про недоцільність прийняття закону про вибори, бо не визначено запити нової Конституції, невідомо, яким буде наш парламент, якою — виборча система. Однак вибори відбуватимуться. І над відповідним законом треба працювати заздалегідь. Нині діючий, поспіхом підготовлений і поспіхом прийнятий у 1992 році, втягнув Україну у перманентні виснажливі вибори. Нам не треба боятися, що у будь-який момент Верховна Рада може припинити свою роботу і тоді країна залишиться з нинішнім недосконалим законом...

Далі В. Стретович повідомив, що винесений нині на обговорення новий проект закону про вибори народних депутатів підготовлено, за дорученням Верховної Ради, Комісією з питань правової політики і судово-правової реформи. Він містить ряд нових положень, які істотно відрізняються від норм нині діючого закону. Зокрема, пропонується запровадити змішану систему, а саме пропорційно-мажоритарну. Це коли із 450 депутатів половину мають обирати за партійними списками (пропорційна система), а половину — за мажоритарною системою.

Щодо права висування кандидатів у народні депутати, то його запропоновано надати партіям, а також громадянам. Висловлено думку, що таке право слід надати також трудовим колективам.

В. Стретович назвав ще ряд нововведень, які мають зміцнити демократичні засади нового закону про вибори народних депутатів.

З альтернативним проектом закону виступив голова Комісії з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування О. Стешенко. Розбіжності між двома проектами не такі вже й істотні. Їх обговорення було обопільно зацікавлене і достатньо аргументоване. Однак дійти згоди зі спірних положень все ж не вдалося. Прийняття остаточного рішення поки що відкладено.

Така ж доля спіткала і проект постанови Верховної Ради про продовження строку розробки державної програми захисту Азовського та Чорного морів. Це зроблено на прохання уряду, який пообіцяв упоратися з укладанням програми до 1 липня.

Не виникло особливих зауважень до проекту закону про внесення змін і доповнень до законів «Про Арбітражний суд», «Про статус суддів», до Арбітражного процесуального кодексу. Сесія прийняла відповідні постанови більшістю голосів. Як і проект закону про режим іноземного інвестування (у другому читанні). Обговорення було коректним і конструктивним.

Отже, після різкого збурення у першій половині дня напруга політичних пристрастей поступово знизилася, і в другій половині робочого дня барометр сесійної «погоди» вже показував «перемінно». Однак на спокійне продовження сподіватися не доводиться.

Іван ДМИТРЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Найважливіший закон йде до депутатів

Ранкове засідання 20 березня

Як і слід було чекати, на початку засідання розгорілися дебати довкола того, коли і як розглядати поданий Конституційною комісією проект Основного Закону України.

Від імені дев'яти депутатських груп і фракцій керівник групи «Центр» М.Сирота вимагав поставити питання першим у порядку денному й розглядати обов'язково в пленарному режимі. А Я.Кендзьор від фракції НРУ нагадав, що немає сенсу розглядати питання Конституції Криму, яке стоїть першим, перед розглядом Основного Закону України, адже тоді його положення доведеться підганяти під Конституцію Автономної Республіки Крим. Загалом же прихильники прийняття Конституції України у пленарному режимі аргументували свою позицію тим, що аморально приймати найважливіший закон держави як якийсь другорядний. А депутати лівих сил — соціалісти та комуністи — наполягали на тому, щоб представити проект Конституції на спільному засіданні комісій. Один з основних аргументів, що лунав з їхніх вуст, був чисто технічного характеру — народні депутати не мають на руках роздрукованих матеріалів Конституційної комісії, на що головуючий на засіданні О. Мороз сказав, що до 14 години ці документи народні обранці отримають.

Врешті-решт 189 голосами «за» і 104 «проти» парламент висловився за поіменне голосування щодо процедури розгляду поданого Конституційного комісією проекту Основного Закону. Таким чином парламент голосуванням мав визначитися: розглядати документ на пленарному засіданні, на спільному засіданні постійних комісій чи відправити напрацьоване Конституційною комісією на розгляд постійних комісій. Перед тим, як прийняти остаточне рішення, групи і фракції взяли «тайм-аут», щоб порадитися. Однак і після цього жодна з пропозицій не набрала належної кількості голосів. Знов було оголошено перерву.

Анатолій БЕНЬ.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів ухвалила внести на розгляд Президії Верховної Ради пропозицію про тимчасове (з 1 березня цього року) призупинення компенсації витрат, пов'язаних з виплатами за проживання в готелі, добових, на утримання помічників-консультантів, купівлю канцелярського приладдя народним депутатам України, які, всупереч чинного законодавства, не працюють у Верховній Раді на постійній основі.

Комісія з питань молоді, спорту і туризму розглянула проект структури бюджетної класифікації. Загалом підтримуючи цей законопроект, члени комісії висловились за приведення розділу видатків у відповідність з основними засадами формування й реалізації державної молодіжної політики, оскільки в ньому різні витрати на ці цілі об'єднуються лише в статтях «молодіжні програми» та «фізична культура і спорт». Запропоновано доповнити структуру видатків бюджету статтями щодо компенсації вартості будівництва житла молодіжними житловими комплексами, надання адресного пільгового кредиту молодим сім'ям, підтримки всеукраїнських дитячих організацій, підготовки та участі збірних команд України в Олімпійських і Параолімпійських іграх.

Члени комісії підтримали пропозицію голови комісії О.Яковенка стосовно видатків на утримання нової служби у справах неповнолітніх й програми соціального захисту цієї категорії населення, які слід передбачити у структурі бюджетної класифікації.

В зв'язку з чисельними зверненнями представників національних спортивних федерацій і товариств щодо незадовільного фінансування підготовки спортсменів до ХУІ Олімпійських і Ш Параолімпійських ігор 1996 року ухвалено заслухати звіт Міністерства фінансів про виконання відповідної Постанови Верховної Ради щодо цього.

Комісія з питань науки та народної освіти проаналізувала зауваження і пропозиції, висловлені під час обговорення на сесії у другому читанні змін до Закону «Про освіту». Депутати зосередили увагу на редакції статті 42 «Вища освіта» щодо створення умов громадянам України для реалізації їх права на здобуття вищої освіти та статті 57 про гарантії держави педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників закладів освіти. Ухвалено внести на розгляд сесії ці статті в редакції комісії.

На засіданні обговорювалося питання стосовно стимулювання інноваційної діяльності в Україні відповідно до вимог Постанови Верховної Ради «Про стан науки та її роль в економічному розвитку України». Зазначалося, що відсутність дієвої науково-технічної та промислової політики, призвели до занепаду інноваційної діяльності, творчої активності науковців, винахідників і раціоналізаторів. Поглиблення економічної кризи негативно вплинуло на стабільність роботи наукових установ. Триває спад у впровадженні інновацій.

Комісія запропонувала Державному комітету з питань науки, техніки та промислової політики, Державному інноваційному фонду разом з відповідними міністерствами і відомствами розробити Концепцію державної інноваційної політики.

Розглянуто також концепцію проекту закону про статус наукового працівника, пропозиції комісії щодо реформування професійно-технічної освіти.

Комісія з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку обговорила питання, пов'язані з підготовкою проекту закону про гірничу ренту, який пропонується Кабінетом Міністрів для розгляду на п'ятій сесії. Зазначалося, що цей закон має важливе значення для впорядкування ціноутворення на продукцію гірничих галузей, виходячи з особливостей гірничо-геологічних умов, які суттєво впливають на можливості кількісних та якісних показників видобутку мінеральних ресурсів, передусім вугілля.

Крім того, введення систем рентної плати має підвищити комплексність використання мінеральних ресурсів, можливість отримання коштів на екологічне оздоровлення місць видобутку корисних копалин після припинення розробки родовищ.

Однак, норми концепції проекту, підготовленого Мінвуглепромом, поширюються головним чином на вуглевидобувну галузь. Поза сферою його дії залишається видобуток руд металів, неметалічної сировини, будівельних матеріалів, нафти та газу.

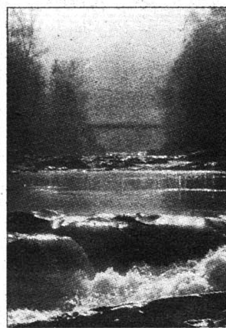
Зважаючи на необхідність розробки комплексного законодавчого акту, комісія пропонує залучити до роботи над законопроектом фахівців Держкомгеології, Мінприроди, Мінпрому, Держнафтогазпрому, Держхарчопрому, Укрбудматеріалів тощо.

На думку членів комісії, в ньому слід звернути увагу на особливості вугільної галузі, зокрема необхідність диференційованого розподілу рентної плати між підприємствами Мінвуглепрому з перерахуванням її в спеціальний фонд вугільної промисловості України

Розглянуто поданий Кабінетом Міністрів проект закону «Про внесення змін та доповнень до статті 4 Закону України «Про підприємництво». Враховуючи необхідність приведення статті 4 Закону України «Про підприємництво» у відповідність із Законом України «Про зв'язок» (на виконання постанови Верховної Ради України від 16 травня 1995 року № 161/95-ВР «Про порядок введення в дію Закону України «Про зв'язок») комісія визнала за доцільне внести зазначений проект на розгляд сесії. У поданому законопроекті враховано всі зауваження і пропозиції комісії з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку до попередньої редакції. Прийняття цього документа усуне невідповідність між законами «Про зв'язок» та «Про підприємництво», а також Декретом Кабінету Міністрів від 21.01.93 р. № 9/93.

(Закінчення на 3-й стор.).

Знак біди: повінь

(Початок на 1-й стор.).

• *Львів*

Зволікання смерті подібне

На черговому засіданні комісії з надзвичайних ситуацій було підсумовано перші результати боротьби із водною стихією. Штаб цивільної оборони підірвав кригу на ріках чотирьох районів області, звільнено мости від заторів льоду. Техніка, транспорт, місця для відселення готові. Однак, як відзначалося на нараді, нині можуть вилізти боком давні огріхи деяких господарів, для яких повінь буде серйозним іспитом. Приміром, давно пора б почистити русло ріки Шкло, що в Яворівському районі. Це виключно комунальна, а не екстремальна проблема. Особливу увагу приділили сумнозвісному екологічною катастрофою на Дністрі Стебницькому хвостосховищу. Чотири роки поспіль керівництво «Полімінералу» добивається дозволу на запуск установки, яка зняла б проблему аварійних ситуацій. Але на заваді стало волевиявлення громади одного села і нині, не без сарказму зауважив директор підприємства, ми можемо покладатися лише на Господа.

Компетентні органи і господарники йдуть навперейми стихії, населення поки що пасивне. Так, у місті активніше могли б попрацювати студенти, курсанти, військовослужбовці. За попередніми підрахунками, відселенню підлягають понад півтори тисячі мешканців Львова. Для них підготовлено місця в готелі і гуртожитках. А селяни, схоже, не ймуть віри і про відселення. Їх доводиться попереджати через розписки. Загрозою здоров'ю можуть стати також і нечистоти на селянських обійстях.

Головний санітарний лікар області запропонував звернутися до священиків,аби вони теж приєдналися до роз'яснювальної роботи. Загалом різкого потепління впродовж трьох днів синоптики не обіцяють, але в горах денна температура уже сягала 8-9 градусів тепла. Контрольно-рятувальна служба, укомплектована натренованими спортсменами, виїжджає з необхідним спорядженням на Дністер.

• *Одеса*

Нові квартири як компенсація

20 мільярдів карбованців виділив Одеський міськвиконком як компенсацію тим сім'ям Ленінського району, які потерпіли в результаті підтоплення Пересипу, низинного мікрорайону міста. Водночас більш як півсотні родинам вирішено виділити нові квартири, бо їхні домівки стали непридатними для проживання. Аби масштаби біди не розширилися, обласні й міські служби вживають заходів щодо аварійного скидання води з Хаджибейського лиману в Чорне море, зміцнення дамби лиману.

У комісіях Верховної Ради України

(Початок на 2-й стор.).

На засіданні обговорено також питання, пов'язані зі змінами до Правил дорожнього руху. Проаналізовано численні листи та пропозиції від трудових колективів, профспілкових комітетів, керівників автотранспортних підприємств та власників автотранспортних засобів. Йдеться про придбання розпізнавального знаку транспортного засобу (ціна однієї смуги від 2,0 до 14,7 $ США), що має розміщуватися на всіх транспортних засобах ззаду горизонтально і симетрично стосовно до повздовжньої осі, а на транспортному засобі з кузовом-фургоном і вертикально, за який необхідно сплатити в середньому 8 $ США за кожний автомобіль. Для автотранспортного підприємства ця норма потребує великих додаткових витрат. Так, згідно попередніх підрахунків, автопідприємства загального користування мають витратити у 1996 році за ці знаки майже 400 млрд. карбованців, що призведе до необхідності підвищення тарифів за автотранспортні послуги. Крім того, зазначена стрічка виготовляється іноземними фірмами, а постачають та реалізують її в Україні комерційні структури. Отже, загальні витрати за придбання розпізнавальних знаків транспортних засобів становлять майже 22 млн. $ США.

Вивчивши ці звернення і пропозиції, за участю відповідальних працівників Головного управління Державтоінспекції МВС України, комісія дійшла висновку про недоцільність підпункту «м» пункту 30.3 Правил дорожнього руху.

Члени комісії висловили сумніви щодо необхідності укладання, за згодою Кабінету Міністрів, Генеральної Угоди між МВС України та виробничо-комерційної спілки «ПОСТ-ШОП/Україна» на виготовлення і поставку в Україну цих розпізнавальних знаків та відносно їх примусового впровадження. У багатьох державах світу аналогічні засоби використовуються автотранспортниками суто на добровільних засадах і коштують вони в десятки разів дешевше.

Прес-служба Верховної Ради України.

Депутата хочуть вдарити по кишені

З БІЛЬШ як десяти питань, що їх розглянула на останніх засіданнях постійна Комісія з питань регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів, було кілька таких, що можуть викликати особливі дебати. Йдеться, зокрема, про внесення змін і доповнень до Регламенту Верховної Ради, а також пропорційність представництва членів депутатських груп і фракцій у постійних комісіях та проблему, що набила оскому, — перехід на постійну роботу до парламенту більш як п'ятдесяти народних обранців, котрі продовжують, як-то кажуть, сидіти на двох і більше стільцях. Рішення з цих питань коментує заступник голови комісії Андрій СНІГАЧ:

— До чинного Регламенту було запропоновано більш як сто змін та доповнень, усі розглянуто, підготовлено остаточну редакцію відповідного законопроекту. Особливу увагу звернуто на підвищення дисципліни і відповідальності народних депутатів.

Ми зійшлися на тому, що до народних депутатів, які без поважних причин не взяли участі у кількох поіменних голосуваннях чи поіменних реєстраціях, окрім заходів морального впливу (виголошення догани тощо), слід вживати й заходи матеріальні — позбавлення їх за період відсутності заробітної плати, преміальних. Наша комісія також за те, щоб питання поведінки народного депутата не виносити на пленарні засідання сесії, а розглядати на засіданні комісії; остаточне ж рішення за її поданням нехай приймає Президія Верховної Ради. Таким чином зекономимо пленарний час для розв'язання загальнодержавних питань.

На стан дисципліни народних депутатів, отже на процес розгляду і прийняття тих чи інших законопроектів, значною мірою впливає і небажання багатьох народних обранців переходити на постійну роботу до Верховної Ради, як того вимагає законодавство. Таких депутатів — 57, з них — 4 віце-прем'єр-міністри, 12 міністрів та їх заступників, 12 керівників держадміністрацій на місцях, 29 керівників чи працівників установ і підприємств (директори радгоспів, голови колгоспів та ін.). Не до всіх є великі претензії, однак, коли врахувати їхню відсутність на пленарних засіданнях та додати і тих, хто пропускає засідання з поважних причин (хвороба, відрядження, робота за завданням парламенту в тимчасових комісіях), виходить: щодня у сесійному залі відсутні близько ста чоловік.

Якщо пригадуєте, питання це виносили на розгляд сесії кілька разів, але безуспішно. Наша комісія подала пропозицію: тим, хто сидить на двох стільцях, слід визначитися до 15 квітня. Врешті-решт, до таких народних обранців треба вжити заходів матеріального впливу. Наприклад, пропонуємо призупинити їм компенсаційні виплати за проживання в готелях, за відрядження, на утримання помічників-консультантів.

До речі, спільно з Мандатною комісією ми нарешті визначилися щодо народного депутата Плоткіна, який, як і Звягільський, постійно перебуває за межами України й участі в роботі Верховної Ради не бере. Безперечно, закон дозволяє виборцям відкликати такого депутата, і такі бажання серед виборців Плоткіна нам відомі. Але треба врахувати, що це «задоволення» обходиться у 19 мільярдів карбованців, а позитивний результат можливий у разі, коли у ньому візьмуть участь більш як 50 відсотків виборців. Врешті-решт, народний депутат Плоткін надіслав заяву про те, що через хворобу не зможе виконувати депутатські повноваження. Це питання ми пропонуємо розглянути на одному з найближчих пленарних засідань. Треба якнайшвидше визначитись і щодо Звягільського.

Розглянули ми також і проблему пропорційності представництва груп та фракцій у постійних парламентських комісіях. Як відомо, у нас 24 постійні комісії, враховуючи Контрольну комісію з питань приватизації. Згідно з Регламентом Верховної Ради депутатські групи і фракції мають право на пропорційне представництво у постійних комісіях. Це вкрай необхідно для того, щоб та чи інша група або фракція через своїх представників була в курсі справи будь-якого законопроекту, могла висловлювати думку про нього на попередньому етапі його підготовки і не «відкривала б для себе Америку» та поспіхом не формувала б позицію вже під час розгляду проекту на пленарному засіданні.

Аналіз складу постійних комісій засвідчив, що деякі групи і фракції окупували окремі, на їх погляд, ключові комісії, а в багатьох інших не мають жодного свого представника. Наприклад, «Аграрники за реформи» не делегували своїх представників у 13 комісій, «Реформи» — у 12, «Державність», МДГ, фракція Народного Руху — в 10. Разом із тим, «Реформи» мають 5 своїх представників у Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, 6 — з питань правової політики і судово-правової реформи, стільки ж — із питань фінансової і банківської діяльності тощо.

Складається враження, що деякі народні депутати об'єдналися в групи і фракції за інтересами, які далекі від загальнодержавних, і не з тим, щоб поліпшувати законотворчий процес.

З іншого боку, ми зараз аналізуємо участь наших колег-депутатів у роботі комісій, ефективність діяльності комісій (скільки проведено засідань, підготовлено законопроектів тощо) і доходимо думки про реорганізацію деяких із них, об'єднання кількох ідентичних в одну. Є кілька варіантів такої реорганізації, найрадикальніший — з 24 комісій створити 15. Але остаточно ми ще не визначилися.

Записав Анатолій БЕНЬ.

Життя Рад: соціальний захист

Виконком у ролі опікуна

ЧЕРНІВЕЦЬКА міськрада народних депутатів однією з перших в Україні почала реформувати структури соціального захисту населення. Виконком, депутатський корпус міськради запровадили ряд пільг для пенсіонерів, ветеранів праці, інвалідів, багатодітних сімей, на що було виділено чимало бюджетних і позабюджетних коштів. Мерія не дала занепасти міському центру соціальної і медичної допомоги «Турбота». І насамкінець, пішла на створення в своїй структурі міського управління захисту населення, яке перебрало функції районних відділів.

Очолити міське управління зголосилася Аліна КРУГЛЕЦЬКА — енергійна жінка, в минулому — керівник обласного дитячого фонду «Милосердя».

З нею я й вирішив повести мову про те, як живуть малозаможні чернівчани.

— Пані Аліно! Давайте поговоримо не про державну допомогу малозабезпеченим, а про пільги, що надаються багатьом категоріям громадян за рахунок міської казни. В цьому плані в Україні ви ведете перед.

— При міськраді вже п'ятий рік діє рада Фонду соціального захисту. Вона не лише керує цією ділянкою, а й розпоряджається коштами, що виділяються для підтримки малозабезпечених. З її ініціативи в Чернівцях було запроваджено виплачування разових грошових допомог найбільш нужденним громадянам — самотнім пенсіонерам, інвалідам, сім'ям інвалідів, багатодітним родинам, сім'ям, які виховують неповнолітніх дітей-сиріт. Торік такими пільгами скористалися 1489 громадян, яким виплачено 2 мільярди 322 мільйони карбованців. У нинішньому році ця цифра буде ще вищою.

Хочу наголосити: міськрада фінансує цей захід із своїх позабюджетних коштів. Вона також оплачує малозабезпеченим прання білизни та ремонт побутової техніки — пральних машин, телевізорів, холодильників. Певна річ, користуються цими пільгами лише ті люди, які вкрай потребують їх.

— Хотів би уточнити, чи й далі для найменш забезпечених чернівчан діятимуть місцеві пільги з оплати житла та комунальних послуг?

— Ми не збираємося їх відміняти. Адже це велика підмога людям, які мають мізерні ставки. З 1 січня цього року вони надаватимуться через службу субсидій, що дасть змогу спростити процес обслуговування малоімущих.

Пільги досить суттєві. Так, на відміну від інших категорій громадян, багатодітні сім'ї сплачують за житло та комунальні послуги від семи до двох відсотків їх вартості. Якщо в родині восьмеро і більше дітей, то ця частка становить усього два відсотки. Такими ж пільгами користуються і ветерани праці — не всі, звичайно, а лише ті, що опинилися за межею бідності, а також інваліди першої та другої груп, самотні пенсіонери.

Доплата за ці послуги здійснюється з бюджетних та позабюджетних коштів.

Є в нашому арсеналі і така пільга, як надання безпроцентних позик сім'ям інвалідів, багатодітним родинам. Вони користуються правом брати в кредит до 50 мільйонів карбованців строком на три роки. Використовують ці гроші для ремонту квартир, газифікації жител.

— Через кого в місті здійснюється соціальний патронаж?

— Цю функцію повністю взяв на себе міський центр соціальної та медичної допомоги «Турбота». Нині він опікується 1250 громадянами. Працівники закладу обслуговують пацієнтів «Турботи» вдома. В їхні обов'язки входить забезпечення продуктами, приготування їжі, прибирання помешкань, оформлення субсидій, внесення комунальних платежів, виклик лікаря. На жаль, маємо проблеми з цими кадрами, оскільки через низьку зарплату люди неохоче йдуть у «Турботу».

Невдовзі центр зазнає певного реформування. Міськвиконком з огляду на роздутий керівний апарат прийняв ухвалу скоротити його, а за рахунок звільнених місць доукомплектувати штат рядових співробітників. Зокрема, ми збільшимо кількість медичних сестер, а також запросимо на роботу банщиків. Треба ж комусь стежити за гігієною нерухомих хворих.

— Чи виявляють милосердя до обділених долею людей чернівецькі підприємці?

— Мушу визнати — таких поки що мало. Але світ не без добрих людей. Не шкодує коштів і уваги до малоімущих колектив акціонерного товариства «Меблевий комбінат», яке очолює депутат міськради, почесний громадянин міста Костянтин Кубляк. Не можу не сказати і про мале підприємство «Добродійсервіс», очолюване Іваном Грималюком. У ньому працює 12 інвалідів. Ці люди співчутливі до чужої болі. Вони за пільговими розцінками ремонтують взуття інвалідам свого району, а недавно ухвалили здійснювати опіку над десятьма прикутими до ліжка інвалідами.

...Розмова могла ще тривати, бо Аліні Круглецькій є про що розповідати. Але у кабінет зайшов водій і показав на годинника.

Пані Аліна пояснила ситуацію:

— Їдемо вітати наших довгожителів. Івану Миколайовичу Андричу виповнилося 100 років, а Івану Микитовичу Горбачу — 103. Веземо їм квіти й теплі вінщування. І, як завжди, — грошову допомогу. Вони заслужили на таку увагу.

Вів розмову Василь БАБУХ.

У номер

● *Крим*

Приєднати до святих

Святійший Синод Української православної церкви ухвалив рішення про зарахування колишнього архієпископа Сімферопольського і Кримського, доктора медицини і богослов'я Луки (Валентина Войно- Ясенецького) до лику святих.

Учора у Всіхсвятському храмі Сімферополя, де похований архієпископ Лука після кончини 1961 року, було відправлено Божественну літургію. Потім відбулася остання панахида на могилі святителя і чесні мощі було перенесено хресним ходом через усе місто до Свято- Троїцького собору, де й встановлено навічно.

А хто він, архієпископ Лука? Народився 1877 року в Керчі. Закінчив Київське художнє училище і медичний факультет університету. Добровільно пішов на фронт у російсько-японську війну 1904—1905 рр. Був хірургом госпіталю Червоного Хреста, а згодом — головним лікарем Ташкентської міської лікарні. Після смерті дружини прийняв сан священника, суміщаючи, на вимогу Патріархату, службу в церкві з лікарською практикою. В травні 1923 р. висвячений у сан єпископа Ташкентського і Туркменистанського і прийняв ім'я Луки. Згодом був висланий сталінським більшовицьким режимом до Єнисейська, потім до Архангельська, Котласа, Туруханського краю. Скрізь продовжував лікувати душу і тіло людей.

На початку Великої Вітчизняної війни його направляють до воєнного госпіталю, де працює всю війну, виконуючи сотні найскладніших операцій.

Поминання з ім'ям «Святий» архієпископа Луки за церковними канонами, як повідомили нашому кореспондентові в Кримській єпархії, дозволяється після його прославлення, яке намічено на кінець квітня — початок травня ц. р.

● *Луцьк*

Вугілля Донбасу гріє поліщуків

Торік колектив Ковельського спеціалізованого лісогосподарського підприємства «Тур» відвантажив шахтарям України більш як 8 тисяч кубометрів кріпильного лісу. Як сказав директор «Туру» Віталій Полухтович, у цьому році буде відвантажено вдвічі більше. Оскільки з грішми в шахтарів сутужно, то за ліс вони розраховуються вугіллям. Поліщуки купують його охоче. Адже тонна українського вугілля дешевша за тонну польського, яке продається на Волині, на три- чотири мільйони карбованців. І горить наше вугілля краще, ніж закордонне.

Вітчизняний стиль

«Дніпропрес» вийшов з-під преса

***Х**ТО ВВАЖАЄ, що список унікальних підприємств у Дніпропетровську вичерпується Південним та Дніпровським машинобудівними заводами, той помиляється. Є тут ще одне, — яке раніше називалося завод важких пресів.*

Таких, які визначали б економічну потужність держави, у колишньому Союзі було лише два. Він здатен випускати понад три сотні видів і марок ковальсько-пресового обладнання: від невеликих агрегатів розміром з письмовий стіл до багатотонних велетнів.

Тож коли завод важких пресів потрапив під прес нищівної економічної кризи, виникла загроза його загибелі, — це викликало тривогу не лише за долю колективу, а й усієї незалежної України. Втрачати настільки унікальні й неповторні потужності рівнозначно самознищенню.

До честі акціонерного товариства «Дніпропрес», воно зуміло видряпатися з пазурів «смерті» і навіть вийти зі своєю продукцією на світовий ринок. Адже преси, виготовлені у Дніпропетровську, настільки конкурентоспроможні і надійні в експлуатації, що їх забажали мати провідні машинобудівні компанії Франції, Німеччини та Ізраїлю, а також Італії, Китаю та Індії, які розпочали відповідні переговори. А в Ірані на заводі компанії «Прес Іран компані» дніпропетровці щойно завершили монтувати прес-гігант потужністю понад три тисячі тонн. Іранці навіть не сподівалися, що отримають цілком досконалий і сучасний агрегат, тому згодні замовляти ще один. І АТ «Дніпропрес», судячи з усього, не відмовиться, бо ж зароблені за першим разом понад чотири мільйони доларів — це неабищо.

Безумовно, можна лише радіти за творців пресово-ковальського обладнання. Вони наочно демонструють, що і ми не в тім'я биті. Однак серед українських підприємств, на превеликий жаль, все ще не знаходиться охочих, а швидше фінансово спроможних, розвивати чи оновлювати свої потужності унікальним технологічним обладнанням «стратегічного» призначення. Бо як би там не було, а економічний потенціал держави залежатиме від того, наскільки вона буде озброєна сучасним виробництвом.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Що за обід без мамалиги?

***С**ЕРТИФІКАТ якості присвоєно міні-млинам, що їх виготовляє АТ «Могилів-Подільський машинобудівний завод». Зокрема, це дає право виходу на міжнародний ринок.*

— Ми вже давно могли дати споживачеві такі необхідні компактні малоенергозатратні вироби, які можна встановлювати як у господарствах, так і на підприємствах, — говорить директор АТ Всеволод Морозовський. — Але, на жаль, наша розробка пролежала під сукном майже 10 років.

Крім того, завод нещодавно впровадив ще одну новинку — технологічну лінію для переробки кукурудзи на борошно та крупи. Причому, борошно виходить такої якості, що можна готувати мамалигу. У Придністров'ї, на кордоні з Молдовою, ця страва була дуже популярна. Навіть у ресторанах її подавали, та ще й, як правило, кілька видів. Особливо смачна мамалига зі шкварками або бринзою — пальчики оближеш. Тепер, на жаль, ні на лівому, ні на правому березі Дністра жодне підприємство не випускає машин для вилущування зерна із качана кукурудзи, перероблянння його на борошно. Втім, уже є АТ «Могилів-Подільський машинобудівний завод». Почекаємо мамалиги.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Чи злетить закарпатський гелікоптер?

(Початок на 1-й стор.).

Перший дослідний зразок, виготовлений 1992 року, успішно пройшов основні випробування. Залишилося доопрацювати режим виконання «мертвої петлі». Але справа загальмувалася. Лише торік спеціалісти з Росії побували в об'єднанні й запропонували відновити співпрацю, а також викупити проектну документацію нової моделі, на що директор не погодився. У колективі все ще жевріє надія, що держава таки допоможе освоїти випуск перспективного агрегату. Потужності об'єднання дозволяли б виробляти щорічно до 200 машин. Але щоб справу зрушити з мертвої точки, необхідно насамперед виготовити хоча б один-два зразки, бо тільки реально існуюча машина здатна розірвати це замкнуте коло «кошти-замовлення-виробництво». На освоєння перших зразків об'єднанню потрібно 68 мільярдів карбованців.

Заслуговує на увагу ще один перспективний напрям — виробництво лопатей вертольотів із композитних матеріалів. Орієнтовна потреба в них — 400 комплектів на рік. Для прикладу, вартість одного такого комплекту виробництва Польщі — 22 тисячі доларів США. Якщо довести цех до пуття, а готовність його зараз — 70 відсотків, то витрати окупляться за 1,5-2 роки.

Є ще й такий задум. В Україні не виробляють візки для інвалідів, а закупують за валюту в Росії. Закарпатське об'єднання здатне налагодити їх випуск. А також вже напрацьовано варіант виготовлення носилок для транспортування хворих. Однак і тут бракує реального замовника.

Нині понад 3 тисячі працівників об'єднання у вимушених відпустках. Покинуто напризволяще колись безвідмовно діючу інфраструктуру — дитсадки, медустанови, навчальні заклади тощо. Щоб надати матеріальну допомогу хоча б на дітей та виплатити мінімальні зарплати, керівництво ВВО змушене йти на крайній захід — продати один із наявних вантажних гелікоптерів. Другий закладено під кредити «Промінвестбанку»... Тож колектив знову залишився ні з чим. А Україна — без закарпатських гелікоптерів?

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Контакти

Виробник шукає, де краще

Акціонерне товариство «Херсонський завод гумотехнічних виробів» переорієнтувалося на західних постачальників. Якщо раніше основну сировину — тонку білу жерсть, завозили з Казахстану й Уралу, то нині — із словацького міста Кошице. Тамтешні металурги, задовольнять потреби АТ, постачаючи щомісяця 700 тонн металу.

Заступник директора заводу Ігор Шоня застеріг від розмов щодо розриву зв'язків з країнами СНД. Ніхто не заважає купувати сировину в Караганді й Магнітогорську, але словацька продукція дешевша та якісніша. Натомість позбулися партнери й «пробок» на залізницях Росії. Отже, Словаччина стала ближчою, бо скоротилися, завдяки «Градобанку», й строки взаєморозрахунків.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Невдовзі всі будемо, як парижанки

***В**ІДОМА київська фірма «Колексіон Парі» створює відкрите акціонерне товариство. У рейтингу виробників ексклюзивного одягу вона посідає одне з провідних місць в Україні. Колекції її модельєрів демонструвалися перед знаменитими кутюр'є — законодавцями високої моди. Чого ще бажати, зокрема від акціонування? — звернувся наш кореспондент з запитанням до фінансового директора Германа ЛЕВЦОВА.*

— За три роки ми розробили і випустили майже 2500 кутюр-елітного колекційного жіночого одягу. Але прагнемо більшого — одягти співвітчизників у вишуканий одяг. Для цього нам необхідно значно розширити виробничі потужності, аби збільшити обсяги випуску якісних вітчизняних виробів. Таким чином, ми прагнемо сприяти відродженню легкої промисловості України й витісненню з її ринку низькопробної закордонної продукції. А без солідного обігового капіталу тут не обійтись.

— Чи готова фірма до акціонування?

— Уже маємо домовленості про оренду цехів на провідних фабриках Києва. Крім того, вирішується питання будівництва власного підприємства на сотні робочих місць. Наше АТ обіцяє стати законодавцем моди в Україні. Можливо, в перспективі за лекалами і технологіями «Колексіон Парі» шитимуть усі фабрики України.

— Зараз ви шиєте в середньому 50 виробів на місяць. Маєте ж намір перейти до масового виробництва. Як за цих умов збираєтесь зберегти високу якість і унікальність моделі?

— Це завдання номер один, інакше фірма втратить імідж. Починали ми з одиничних зразків, а нещодавно освоїли бутік — дрібносерійне виробництво. Саме час перейти до прет-а-порте (готовий одяг), що дозволить знизити собівартість товару. З цією метою ми маємо намір відкрити фірменні салони одягу в усіх регіонах України. Паралельно з випуском жіночого опановуватимемо виробництво чоловічого і дитячого одягу, аксесуари. Наші дизайнери на чолі з Ольгою Тюфяковою вже готові до нових проектів.

— Чи буде «Колексіон Парі» і на майбутнє прагнути продемонструвати світові зразки високої моди України?

— Вже сьогодні ми маємо пропозиції про відкриття своїх магазинів у Афінах, Тель-Авіві, Празі, Будапешті, Римі. Співробітничаємо з законодавцями моди в Італії. Зокрема, з фірмою «Літріко» укладено угоду про спільне виробництво сорочок, чоловічих костюмів і краваток. «Лаура Біаджотті» — наш компаньйон у виробництві трикотажних виробів. Крім того, на запрошення організаторів наш «Колексіон Парі» братиме участь у престижному римському фестивалі «Музика і мода», а також у фестивалі в Угорщині.

Бесіду вів Іван ІЛЬЯЩ.

На знімку: головний модельєр фірми Ольга Тюфякова (в центрі) в оточенні італійських кутюр'є та моделей.

Канцлер Коль до Києва приїде. У вересні

ПАРТНЕРСЬКІ, ділові відносини з Федеративною Республікою Німеччина для України необхідні з усіх сторін: і підтримка в Європейських інституціях, і гуманітарна та технічна допомога, яку ця держава надає нам вже з самого початку становлення, і певний вплив її на Росію, і перспектива співробітництва у трикутнику «Київ — Бонн — Варшава», і пожвавлений рух у галузі підприємництва. Зміцненню цих відносин мав би сприяти візит в Україну канцлера ФРН Гельмута Коля, який було намічено на початок травня. Та от у пресі з'явилася інформація: візит перенесено на осінь, а причина — «похолодання» в українсько-німецьких відносинах. А що насправді? З таким запитанням кореспондент «Голосу України» звернулася до аташе з питань преси посольства ФРН в Україні пані Анки ФЕЛЬДГУЗЕН.

— А насправді винен жорсткий діловий календар канцлера, складений на рік-два наперед. Хоч слід відразу зауважити: точна дата цієї зустрічі офіційно ніколи не називалася, тож про відміну чи про перенесення її мова ніколи не йшла. Нині цю дату визначено: 3-4 вересня канцлер Гельмут Коль перебуватиме у Києві з офіційним візитом.

— І це не пов'язано з передвиборчою ситуацією в Росії?

— Не пов'язано. Можливо, й справді, суто символічно було б краще, коли б візит відбувся вже нині. Символічно, бо на відносинах України і Німеччини будь-який результат виборів аж ніяк не позначиться. Їх розвиток переконливо свідчить про це: протягом двох останніх років відбулися офіційні візити в Україну канцлера Коля, міністра закордонних справ Кінкеля, міністра фінансів Вайгеля, міністра оборони Рюе, статс-секретарів. У Німеччині побували Президент України Леонід Кучма, Голова Верховної Ради Олександр Мороз, міністри, інші урядовці. Та й розвиток економічного і культурного співробітництва теж свідчить: ми партнери в багатьох галузях. Скажімо, готуються до парафування угоди про технічну допомогу, захист іноземних інвестицій, хоч фактично ці документи вже успішно працюють.

— На вашу думку, чи можлива двостороння зустріч в Москві під час зібрання «великої сімки», на яку запрошені президенти України і Росії, де розглядатимуться проблеми Чорнобиля?

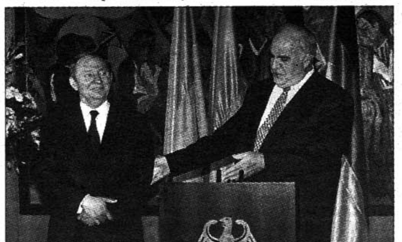
— Думаю, що так. Адже Німеччина бере активну участь у наданні допомоги Україні в подоланні наслідків аварії на ЧАЕС. Але ми хотіли б, щоб саме Росія не забувала про те, що Україна сподівається на її допомогу з повним правом на це.

— Тож чекатимемо канцлера Коля восени?

— Так. Іще раз повторюю: його візит в Україну, якого очікували навесні, відбудеться восени з причин не політичних, а суто технічних.

На знімку: Г.Коль та Л.Кучма.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

Хроніка. Події. Факти

● Токіо

І стратегія, і розвиток

У столиці Японії сьогодні розпочинається конференція з питань стратегії міжнародного розвитку під егідою японського МЗС. З української сторони у конференції візьме участь заступник міністра закордонних справ Костянтин Грищенко. Обговорюватимуться питання стратегії, розвитку, удосконалення міжнародних економічних організацій та загального бачення стратегії ООН щодо міжнародного розвитку.

● Женева

За право людини замовте слівце!

У Швейцарії відбувається 52-а сесія Комісії ООН з прав людини, до складу якої 1995 року було знову обрано Україну. В роботі сесії братиме участь і наша делегація, яку очолює представник України в комісії, посол з особливих доручень В.Василенко.

● Прага

Як працюватиме ОБСЄ

Сьогодні у столиці Чехії розпочинається чергове засідання Старшої Ради ОБСЄ — органу, відповідального за визначення основних напрямків діяльності цієї організації. У засіданні візьме участь делегація України на чолі з главою делегації України на переговорах ОБСЄ у Відні Надзвичайним і Повноважним Послом України в Австрії Миколою Макаревичем.

● Нью-Йорк

Третя світова війна... проти злочинців

У США планується проведення засідання Підготовчого комітету з питань створення Міжнародного кримінального суду, в ході роботи якого обговорюватиметься проект конвенції про орган міжнародного правосуддя. Передбачається, що в роботі Підготовчого комітету візьмуть участь представники понад 100 країн світу, в тому числі й Україна.

● Москва

Стріляли по вікнах Дубиніна

«Останкіно» повідомило про те, що невідомі обстріляли з пістолета вікна квартири керівника російського Центробанку Сергія Дубиніна. Про причини та винуватців поки що не повідомили. Однак згадали про дудаєвських бойовиків, щоправда, з обмовкою: вони тут усе ж ні при чому... Так що ж це було: терористичний акт чи черговий «розбір»? Відповідь на це повинні дати компетентні органи.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

У політиці не склалося... Може, пощастить в економіці?

НАЙБЛИЖЧИМ часом має відбутися робоча зустріч Прем'єр-міністра України Євгена Марчука з його румунським колегою Ніколае Векерою. Вона, з огляду на загалом незадовільний стан політичних відносин наших держав, привертає увагу.

Хоча... «Ми виходимо з того, що розбіжності у політичних поглядах на деякі питання не повинні створювати проблем в економічному співробітництві», — заявив на одному з брифінгів перший заступник міністра закордонних справ України Антон Бутейко. Наче на доказ такої позиції нещодавно створено спільну міжурядову консультаційну Раду з питань двосторонніх економічних відносин (українську її частину очолив віце-прем'єр-міністр Анатолій Кінах, румунську — державний міністр, міністр праці та соціального захисту Дан Мірча Попеску), минулої п'ятниці в Києві відбулося і перше її засідання.

Договірно-правову базу «неполітичних» двосторонніх відносин поки що складають переважно міжвідомчі угоди і лише дві міжурядові: про торговельно-економічне і науково-технічне співробітництво та про заохочення і взаємний захист інвестицій. Не густо, але, очевидно, список цей поповниться після зустрічі прем'єрів. Ще така цифра: торік товарооборот між державами зріс, порівняно з 1994-м, на 30 відсотків і становив 320 млн. доларів при позитивному торговому сальдо для України.

А що стосується долі базового політичного договору між Україною та Румунією, то тут крига не скресає і якоїсь відлиги не передбачається. Проведені наприкінці минулого місяця в Бухаресті чергові переговори на рівні експертів підвели рису — ні, не підсумкову: просто більшою, ніж досягнуто на сьогодні, делегації з відомих причин вже зробити не можуть, і тепер, очевидно, вирішення неузгоджених питань буде винесено на розгляд керівництва держав. Неузгодженими залишилися статті територіальні та ті, що стосуються пакту Ріббентропа — Молотова. Хоча, власне, за останній рік бували й випадки, коли румунська сторона в односторонньому порядку змінювала й узгоджене, так що варіанти, як то кажуть, можливі.

Для Румунії, треба зазначити, отих варіантів є більше: адже вона, як відомо, прагне стати членом НАТО. А виступаючи недавно в одному з румунських університетів, посол США в Румунії Альфред Мозес заявив: «В грудні цього року потяг під назвою НАТО рушить від станції. Саме тоді міжвідомчий комітет Північноатлантичної Ради почне відповідати на запитання «коли» та «як» у зв'язку з розширенням НАТО. Чи встигне Румунія сісти у цей потяг, залежатиме і від того, що зробить вона доти для укладення базових договорів зі своїми сусідами — Угорщиною та Україною...» До цього можна додати, що через постійне жевріння ідеї «великого об'єднання» Румунія не уклала базових політичних договорів і з іншими прикордонними з нею державами.

В цьому винні насамперед самі непоступливі сусіди — так, хоч і досить схематично, можна окреслити офіційну «виправдальну» позицію Бухареста, яка постійно пропагується і нав'язується третім країнам. «Ми не ставимо під сумнів нинішній суверенітет України над островом Зміїний, — знову заявив, цього разу в інтерв'ю газеті «Вашингтон таймс» міністр закордонних справ Румунії Теодор Мелешкану. — Однак, оскільки він придбаний незаконним шляхом, ми заявляємо, що навкруги цього острова не може бути економічної зони... Ми також вимагаємо, щоб Україна засудила пакт Молотова — Ріббентропа, внаслідок якого Буковину та Бессарабію було передано Україні...» Пісня не нова, але чи вдасться румунам співати її скільки їм забажається — питання, можливо, не такого вже й далекого майбутнього.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Колективи Міністерства закордонних справ України, посольства України в Сполучених Штатах Америки, Генерального консульства України в Нью-Йорку та Генерального консульства України в Чикаго висловлюють глибоке співчуття Генеральному консулу України в Нью-Йорку Крижанівському Віктору Антоновичу та його сім'ї з приводу тяжкої втрати — трагічної смерті сина Віктора.

Про кого говорять

Вождь проти президента

ЧЕРЕЗ три місяці громадяни Південно-Африканської Республіки вибиратимуть представників до місцевих органів самоврядування. Отож зрозуміло, що нині для ПАР розпочався період скандалів та суперечок. Тон задав вождь зулусів Мангосуту Бутелезі, знаний своїми націоналістичними настроями. Днями він оголосив про недовіру Президентові ПАР Нельсону Манделі.

Уперше за останні роки Бутелезі виступив з офіційною критикою. Досі його стримував портфель міністра внутрішніх справ у кабінеті Мандели. Проте, коли на горизонті замаячили вибори, прийняття нових конституцій ПАР та зулуської автономії Квазулу-Натадь, Бутелезі розпочав свою гру. Слід зазначити, що поставив він на козирну карту. Зулуси — найчисленніша національність у ПАР. Протягом десяти років націоналістична зулуська організація Бутелезі «Інката фрідом парті» воювала з Африканським національним конгресом Мандели, щоб зберегти в автономії традиційну зулуську владу «хоумленд». Війна забрала близько 15 тисяч життів, тож будь-який закид на адресу Мандели підвищить рейтинг Бутелезі на виборах.

Проте події можуть розгортатися і за іншим сценарієм. Якщо Нельсон Мандела зробить гідну відповідь і спробує натиснути на зулусів під час прийняття нової конституції, пристрасті можуть перерости у нове протистояння. І хтозна, можливо, знову проллється кров.

Володимир СТРОЙ, «Голос України» (з Риги)

Українці також роблять погоду

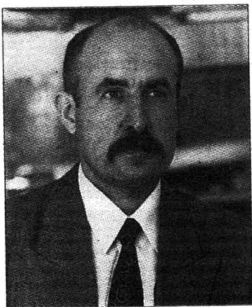
У СЕЙМІ Латвійської Республіки створено групу співпраці латвійського й українського парламентів. Її головою став Андрис Америкс, заступник голови Сейму, депутат від фракції Партії народної злагоди.

І хоча до групи увійшло дванадцять депутатів від різних фракцій, проте у своїх поглядах на розвиток зовнішньополітичних зв'язків вони одностайні: контакти на державному рівні мають розширюватися.

Після обміну державними візитами президентів обох країн, що відбулися торік, Латвія вбачає в Україні серйозного партнера і підтримуватиме її прагнення увійти до Європейського Союзу. Обидві країни—учасниці програми НАТО «Партнерство заради миру». Відносини з Україною визначено як один з пріоритетів зовнішньополітичної концепції. Щодо ідеї балто-чорноморської співпраці, пан Америкс зазначив, що якби цей альянс дав додаткові гарантії безпеки, його можна було б пропагувати поглиблеше.

— Від майбутнього візиту до Латвії Голови Верховної Ради України Олександра Мороза ми очікуємо поглиблення економічних зв'язків. Сподіваюся, що буде підготовано також угоди щодо культури й освіти, — сказав пан Америкс.

Щодо проблем 70 тисяч етнічних українців, які мешкають у Латвії, то тут тривають суперечки про те, чи є така численна група національною меншиною. Прихильники радикальної національної політики вважають, що нацменшину становлять лише ті, хто вже є громадянином Латвії. А більшість українців не має громадянства країни проживання. Точка зору голови групи співпраці однозначна: права на національно-культурну автономію повинні мати всі українці, що мешкають у Латвії, адже від цього виграє культура і суспільство в цілому.

Микола ПОРОВСЬКИЙ, народний депутат України

ХТО ТАМ, В ОСТАННЬОМУ КУПЕ «НА ПІВНІЧ»?

«Більшовики на Україні були партією росіян і русифікованого люмпен-пролетаріату».

Історик Микола Попов.

— Нинішні комуністи України є ревізіоністи марксизму-ленінізму, фарисеї чи знаряддя великодержавної експансії Росії?

— І те, і друге, і третє.

Із розмови в кулуарах Верховної Ради.

Останнім часом лідери комуністів усе настирливіше обіцяють збудувати в Україні соціалізм «с человеческим лицом». Водночас вони чомусь не визнають, що той соціалізм, який був, мав нелюдське обличчя. Кажуть тільки, що «лицо» було не те — і все. Найбільше, що визнають нинішні вожді комунізму, — це «викривлення лінії партії», «деякі помилки» та «відхід від ленінського вчення». І, після такої скромної критики діяльності своєї партії, знову ведуть мову про соціалізм «с человеческим лицом». Вочевидь, дуже непросто зробити привабливу маску тій системі, що винищила «66,7 мільйона своїх громадян». («Аргументы и факты», 1990 р., № 13, стор.7), але вожді «возрождения» стараються.

Під шум і гвалт про «великую Родину», «великий и могучий», «разрезанную по живому многострадальную отчизну» кого тільки не мобілізували до свого хору по партійній рознарядці. Варто глянути на шпальти газет «Комуніст» і «Товариш» — то наче й Тараса Шевченку партквиток виписали, і вчення Господа нашого Ісуса Христа комуністичною теорією оголосили.

Особливо постарався на цій ниві перший секретар ЦК КПУ, вождь комуністів України (боронь Боже сказати: українських комуністів — це і відхід від лінії, і націоналізм), великий друг усіх інтернаціоналістів, комуністів, соціалістів та інших «істів», «мій» товариш Петро Симоненко. Змушений написати сакраментальне «мій», бо за правилами української мови слово «товариш» вживається тільки з означенням «чий» товариш. А назвати червоного вождя «пан» — не підходить, «добродій», звісно, теж, бо як на мене, то він — не добродій, а зовсім навпаки, «господин» — іноземне звертання, тож виходить тільки — «мій» товариш.

Отож, «мій» товариш Симоненко опублікував у газеті «Голос України» статтю «Комуністи і державність». З першого погляду видно дуже вже наполегливе прагнення автора довести, що єдиним носієм ідеї самостійності України від 1917 року і до наших днів була КПСС-КПУ, і що саме «відкрита, послідовна, справедлива позиція радянської влади, більшовицької партії стала вирішальним чинником здобуття Україною державності». Отак! Написав це «мій» товариш Петро просто по-ленінськи, або, як-то кажуть, не позичаючи очей бодай для фотознімку. Але це ще не все. Це тільки квіточки. Справжньої вершини «мій» товариш Симоненко досяг у статті «Комуністи і віруючі», де фактично проголосив скасування складової марксизму-ленінізму — наукового атеїзму та «поєднання комуністичної ідеї з наріжними положеннями християнства, що проявлялися з давніхдавен (отак-от! — **Авт.**) і до наших днів». А ще оголосив «початки співпраці нашої партії з церквою» («ГУ», 27.04.95, № 78). Щодо «давніх-давен», то я шкодую, що «моєму» товаришеві Петру Симоненку ніяк написати про це поєднання раніше появи Марксового маніфесту, а то він і до часів Пілата дістався б, нарікши прокуратора буржуазним націоналістом і антикомуністом. А що стосується «наших часів», то кожен читач добре пам'ятає, як і якими методами «поєднували» релігію з «войовничим атеїзмом» відповідні відділи райкомів і міськкомів КПУ.

Але слід віддати належне «моєму» товаришеві Петру — завдання перед собою він поставив епохальне: провести ревізію основ ленінського вчення, переписати історію ВКП(б) — КПСС-КПУ, чорне зробити білим і навпаки.

Я дуже хочу допомогти «моєму» товаришеві Симоненку в його нелегкій справі і нагадати ті історичні факти «співпраці» комуністів з церквою, про які Петро Симоненко чомусь скромно не згадує. Так ось, після захоплення більшовиками влади і наступної за цим «співпраці з церквою» із 80 тисяч священиків РПЦ на початок 30-х років на приходах залишилося всього декілька сотень. Комуністами було розстріляно тисячі священиків, дияконів та монахів, а решта гнила в тюрмах і таборах. Із 160 єпископів РПЦ 153 були знищені. Розстріляно більше ста тисяч віруючих, припинено діяльність майже тисячі монастирів, 60 семінарій та величезної кількості церковних приходів, а самі церкви пограбовано.

Редактор газети «Правда» Микола Бухарін, «улюбленець партії», говорив про цю «співпрацю» так:

«Ми ободрали церковь как липку, и на ее "святые ценности" ведем свою мировую пропаганду... При ГПУ мы воздвигли свою «церковь» при помощи оставшихся православных попов, и уж доподлинно врата ада не одолеют ее».

А з тими, хто відмовлявся прислуговувати церкві ГПУ, комуністи чинили по-ленінськи. Київський митрополит Володимир був ними катований, застрелений, а його оголене тіло викинуте на глумління. Петербурзького митрополита Веніаміна обливали крижаною водою на морозі, поки він не перетворився на крижаний стовп. Пермського архієпископа Андроніка більшовики живцем закопали у землю... І «несть числа убієнним за віру Христову».

Але давайте все по порядку: повернімося до статті Петра Симоненка «Комуністи і державність». З перших рядків «мій» товариш Петро Симоненко чітко, по-ленінськи, але вже забувши продекларoване християнське прощення, шле прокляття на голови тих, хто «за часів радянської влади займали високі посади у партійних і державних структурах, взяли все від приналежності до правлячої партії, а коли в країні відбувся переворот, підло зрадили її».

Надзвичайно цікаве одкровення. Але досить туманне. Слід було б чітко визначити, хто робив переворот і який. Я, наприклад, зрозумів, що «мій» товариш Симоненко веде мову про організований ортодоксальними комуністами переворот ГКЧП. А «зрадниками» за Симоненком виявилися ті партійці, котрі явно цей переворот не підтримали. Непогано! Розумію жаль з приводу того, що із ГКЧП урвалося, тобто не вийшло, а ще точніше — провалилося. Винні, звісно, «зрадники», чи, точніше, «вороги народу» за комуністичною термінологією, котрі не підтримали ГКЧП. Їх би традиційно, із більшовицькою принциповістю до стіночки або на табірний порох.., та руки поки що закороткі в «мого» товариша Петра і його послідовників.

Отже, за оцінкою Петра Симоненка, члени Компартії України, а це майже два з половиною мільйони людей, виявилися «зрадниками». За винятком тих 5%, котрі відновили членство у КПУ. Але, можливо, все якраз навпаки? Можливо, зрадниками здорового глузду є саме ті, хто відтворив КПУ та очолює її? Адже в усі часи Комуністичну партію очолювали виключно зрадники, вороги народу, корупціонери і «проходимцы». Пригадаймо собі ленінську гвардію: членів ЦК ВКП (б) та Ради Народних Комісарів: Л. Троцький (Бронштейн), Каменев (Розенфельд), Риков, Радек (Сабельсон), Зінов"єв (Афельбаум), Володарський (Коган), Томський... Далі перераховувати не варто — всі вони були затаврвані на з'їздах партії як зрадники, агенти іноземних розвідок і вороги народу. А хто їх вивів у керівництво ВКП (б) та СССР? Відомо хто — Ульянов-Ленін. Тоді виходить, що й він якщо не зрадник, то пособник зрадників. Офіційний орган компартії газета «Правда» назвала згаданих комуністичних вождів «зловонной кучей людских отбросов», а Ульянов-Ленін якраз і був ядром цієї «купи», її натхненником і організатором.

Про ленінця Йосипа Сталіна згадувати не будемо. Хто він — відомо. Далі — Микита Хрущов: теж виявився зрадником. Завів партію і радянський народ не туди, зробив перекоси в аграрній політиці, авантюри в промисловості, за що й був затаврований на пленумі та наступних з'їздах КПСС. Леонід Брежнєв, саме собою зрозуміло, теж зрадник, «пахан» зграї корупціонерів і рекетирів вседержавного масштабу, котрі погрузли в розкошах і словоблудстві. Тобто, Брежнєв теж виявився політиком ленінського типу — ядром купи людських покидьків. Про два наступні трупи згадувати не будемо, бо історія не відпустила їм часу, щоб довести вірність ленінському принципові.

І, нарешті, останній генеральний секретар Михайло Горбачов — теж, саме собою, зрадник.

Але ця плеяда ленінців не виняток. Варто копнути архіви республіканських компартій і все повториться майже точнісінько один до одного. Досить поглянути на партійне керівництво областей, міст — і знову та ж шеренга зрадників. Усі, хто керував Комуністичною партією, як визначено в рішеннях з'їздів, пленумів, конференцій, зборів цієї партії, були зрадниками.

Та в Компартії України, слава Богу, були не тільки чужинціортодокси, що згідно з компартійними доктринами нищили Україну, українську мову, культуру, релігію, намагаючись синтезувати «нового советского человека». Була в партії і величезна кількість справді кращих, освічених українців. Хтось із них не мав жодних ілюзій стосовно хибності шляху, яким вела КПСС, але намагався чесною працею хоч щось зробити для свого народу. Ще дехто щиро вірив у привабливі комуністичні гасла, а отямився лише тоді, коли в магазинах на декілька років спорожніли полиці, коли стало відомо про такі страхітливі злочини, як штучний голодомор — геноцид українського народу, комуністичний терор, тюрми, розстріли й табори.

Ось тому й відновили членство в КПУ, якщо вірити цифрі, названій Симоненком, всього близько 100 тисяч (переважно пенсіонерів «з органів» та партійного апарату) з 2 млн. 400 тисяч членів КПУ. Таке співвідношення говорить промовистіше за слова вояка Швейка, який один ішов у ногу, а вся рота — не в ногу. До речі, «істинність» і тих 100 тисяч варто поставити під сумнів, бо коли Верховна Рада ухвалила рішення про заборону КПСС-КПУ, жоден із них (підкреслюю, жоден, в тому числі і «мій» товариш Симоненко), не те що не вийшов з плакатом на вулицю чи хоча б оголосив голодовку протесту від ранку й до обіду, а навіть телеграми про захист КПУ до Верховної Ради не прислав. Зате тепер є і гвалту, і крику. Як каже приказка: «легко быть смелым, если разрешили».

В полоні ідей ревізіонізму «мій» товариш Симоненко дійшов до того, що прикликав для обгрунтування своїх тверджень навіть Олександра Зінов'єва, «котрий був вигнаний з Радянського Союзу за інакодумство». «Мій» товариш Симоненко тільки забув при цьому зазначити, що Зінов'єву надзвичайно пощастило відбутися за інакодумство тільки вигнанням. Дуже шкода, що він не цитує останніх слів тих мільйонів товаришів по партії, яких правляча КПСС за вільнодумство направила «на переплавку».

Далі в статті «мій» товариш Симоненко вдається в історичний екскурс і з пафосом цитує текст маніфесту Ради Народних Комісарів про визнання нею Української Народної Республіки. При цьому «мій» товариш Петро забув зазначити, що через декілька днів після цього та ж Рада Народних Комісарів направила в Україну війська під командуванням Муравйова із завданням окупувати Україну. Це дуже характерний приклад більшовицьких норм україно-російських відносин. Після окупації Києва червоними військами за лічені дні було знищено (зарубано шаблями, заколото багнетами й розстріляно) за підозрою в симпатіях українству майже 5 тисяч мирного населення. При цьому прізвища частини знищених друкувалися в газетах для залякування жителів. І це було не свавілля Муравйова, а ленінська комуністична політика, про яку той же Микола Бухарін, редактор головного ідеологічного органу комуністів газети «Правда», сказав: «Пролетарское принуждение во всех его формах, включая расстрелы, является методом выработки коммунистического человека из материала капиталистической эпохи».

Не обминув вождь українських комуністів Петро Симоненко і класичної більшовицької традиції навішування ярликів всупереч історичним фактам і здоровому глуздові. Його твердження: буржуазно-націоналістична Центральна Рада дезорганізувала спільний фронт боротьби проти німецьких імперіалістів «може кинути у шоковий стан будь-кого, хто хоч трохи знайомий з історією. Невже не більшовики у 1917 році послідовно розвалювали і таки розвалили «фронт» боротьби проти німецьких імперіалістів»? Невже Центральна Рада, а не ленінський декрет «Про негайний мир без анексій і контрибуцій» доконав цей фронт? Невже не Ленін у грудні 1917 року розпочав мирні переговори у Бресті, а сьомий з'їзд РКП(б) затвердив ганебний брестський мирний договір, за яким віддавали під окупацію «німецьких імперіалістів» майже всю європейську частину тодішньої Російської імперії? За Симоненком, виявляється, ні, це Центральна Рада у цьому винна. Тоді почитайте, «мій» товаришу Симоненко, хоча б радянську енциклопедію історії України. Там на 197 стор. першого тому написано в куточку: «Мирний договір між Рад. Росією з одного боку і Німеччиною, Австро-Угорщиною, Туреччиною з другого, підписаний у Брест-Литовську 3.03.1918 р. Заклик негайно припинити імперіалістичну війну та укласти справедливий мир без анексій і контрибуцій... міститься ще в ленінському декреті про мир».

Але за Симоненком виходить, що більшовики прагнули війни «до победного конца» з німецьким імперіалізмом, а завадила їм у цьому Центральна Рада. Тут «мій» товариш Симоненко без сумніву перевершив Леніна.

Але найцікавіше те, що «мій» товариш Симоненко називає Центральну Раду «буржуазнонаціоналістичною» і вдає, наче б не знає про те, що із 822 місць у Центральній Раді більше двохсот належало російським, єврейським, польським та іншим не українським партіям, а практично вся решта належала партіям соціалістичного спрямування, в тому числі і 10 місць більшовикам. Голова Центральної Ради Михайло Грушевський був соціаліст-революціонер, голова секретаріату Володимир Винниченко належав до РУП (Революційної української партії), а згодом до УКП (Української компартії). Центральна Рада мала підтримку населення. На грудневих виборах 1917 року до Всеросійських Установчих зборів українські партії, представлені у Центральній Раді, отримали 70% голосів, а більшовики тільки 10%. Ще відчутнішою була поразка більшовиків на всеукраїнському з'їзді Рад у грудні 1917 року.

Отож, оскільки захопити владу в Україні демократичним шляхом більшовикам не вдалося, щоб якось виправдати агресію ленінської кліки проти України, комуністи вигадали й почепили на центральну Раду ярлик «буржуазна» і «націоналістична». Це повторює й донині перший секретар КПУ. Але скільки

(Закінчення на 8-й стор.).

Петро СИМОНЕНКО, народний депутат України, керівник фракції комуністів у Верховній Раді України

«Національна ідея»: міфи і реальність

***З**а роки, що пройшли з часу проголошення незалежності України, становище в країні різко погіршилося і переростає в катастрофічне. Народ було усунено від участі в розв'язанні державних справ і він опинився в становищі об'єкта чужої для нього волі капіталізаторів, які за будь-якої ціни намагаються перетворити колись могутню індустріально-колгоспну державу — Радянську Україну — на члена «світового співтовариства» на правах колоніального придатку провідних держав Заходу.*

«Партія влади» і націонал-патріоти одним із стратегічних напрямів своєї діяльності оголосили «будівництво державної влади», що здатна забезпечити переведення країни на рейки капіталізму або, як вони завуальовано заявляють, на рейки «ринкової економіки». В основу цих дій наполегливо проштовхують «українську національну ідею». За її допомогою буржуазно-націоналістичні сили розраховують нав'язати суспільству ідеологію, яка б могла протистояти комуністичному і соціалістичному ідеалу і разом з тим послужити своєрідним ідеологічним стрижнем для об'єднання навколо себе основної маси населення, для жорсткої ізоляції інакомислячих і надання всьому процесові державного будівництва потрібної спрямованості. Не жаліючи найвищих епітетів і оцінок, цю ідею називають «духовним і моральним ядром системи ціннісних орієнтацій, чітких ідеологічних координат, що лежать в основі буття українського народу і поріднених з ним історичною долею інших етносів». У доповіді Президента Л. Кучми, присвяченій четвертій роковині незалежності України, як це неодноразово було підкреслено, вперше на офіційному рівні зроблено визначення «національної ідеї» і обіцяно з боку держави її розвивати і реалізувати. «Українська національна ідея» проголошена гуманістичною ідеєю боротьби за щастя, благополуччя і свободу українського народу».

Чи так це насправді? Чи тягне запропонована буржуазно-націоналістичними силами «ідея» на таке високе призначення? Спробуймо за допомогою наступного аналізу дати відповідь на це питання.

Серед засновників «ідеї» її прибічники називають багатьох діячів української культури, громадських діячів і політиків дуже різних за своїми масштабами. Поряд з Т. Шевченком, М. Костомаровим, М. Грушевським тут Д. Донцов, В. Винниченко, С.Петлюра та інші, хоча їхні погляди на питання боротьби українського народу за свою незалежність, шляхи досягнення і перспективи дуже різняться один від одного, відбиваючи настрої і прагнення різних верств населення за різних епох.

«Національна ідея» не має чітко окреслених параметрів. Її прибічники, особливо в наші дні, на свій розсуд безсистемно доповнюють її, досить часто суперечливими поглядами і уявленнями. При цьому кожний із націонал- патріотів розціниє це як внесок у національно- визвольний рух українського народу і своєрідну заявку на визнання своєї значущості.

Джерела «української національної ідеї» її засновники пов'язують із зародженням українського етносу, історичними традиціями Київської Русі, Галицько-Волинського князівства, козацької держави. При цьому, на відміну від загальновідомої концепції щодо Київської Русі — колиски трьох братніх народів — російського, українського і білоруського, прихильники «національної ідеї» розглядають Київську Русь як державу лише українців і намагаються довести, що не Україна вийшла з Київської Русі, а навпаки, Київська Русь була першою і найдревнішою формою українського (і ніякого іншого!) життя. Те, що багато років обгрунтовано вважалося «загальнослов'янським», вони запросто називають «українським». Так, слов'янські племена полян, древлян, сіверян зараховують виключно до українців. У зв'язку з цим всіляко підкреслюються розрізнення між українськими та іншими братніми народами, особливо російським, нав'язується думка про особливий український менталітет, який має давнє коріння.

Суперечливо, часто з діаметрально протилежних позицій, трактується роль різних регіонів України в процесі «відродження» української нації і державності — від надмірного піднесення західного регіону, перш за все Галіції, до заперечення такої ролі і твердження, що «світло української нації йде зі східних областей України» і саме українці Сходу мають усвідомлювати свою історичну місію — «звільнити всі українські землі з Галіцією включно».

Український народ зображується як позбавлений соціально-класових відмінностей «єдиний потік» із давніх давен єдиними поглядами і уявленнями щодо корінних проблем свого буття і перспектив розвитку. В цьому ключі інтереси українського етносу видаються за всеохоплюючі, які виражають інтереси всіх інших народів, що населяють Україну. Проголошують як непорушний принцип пріоритет «корінної нації», якою беззастережно оголосили українську націю. Мабуть, відчуваючи хиткість і суперечливість такої відвертої націоналістичної позиції, частина «помірних» націонал- патріотів намагаються надати їй «демократичного вигляду, щоб зробити прийнятною для всього народу України й «світової співдружності», заявляючи, що визнання пріоритету однієї «корінної нації», мовляв, не порушить права інших націй із числа «нацменшин».

Особливе місце в «національній ідеї» приділяється «обгрунтуванню несумісності», «одвічної ворожості» українців і росіян. Нині правлячий режим і націонал- патріоти не приймають нічого, що нагадує про дружбу двох великих народів. У доповіді Л. Кучми на урочистих зборах, присвячених 400-річчю з дня народження Богдана Хмельницького, переяславські угоди 1654 р., які врятували український народ від національного поневолення, представлено не як акт возз'єднання двох великих братніх народів у єдиній державі, а як перехід України під «протекторат московського царя», вимушений крок, обумовлений обстановкою того часу, як «менше зло» і т.д. При такому підході до доленосних рішень там, де завжди героєм був Б. Хмельницький, його місце почали займати Мазепа або Виговський. З'явилося чимало «велетів» політичної і наукової думки і дій, які вважають за обов'язок зробити свій внесок у пред'явлення «рахунків» великому гетьманові за ті чи інші його «помилки» і «прорахунки». От уже справді не мають меж претензії пігмеїв за їхній малий зріст до велета!

У 12 мільйонах росіян, які становлять 20% населення країни, споконвіку живуть в Україні багато століть, послідовники «національної ідеї» вбачають «нацменшину», пов'язану небажаними узами з іноземною державою — Росією.

Свого часу Л. Кравчук, будучи Президентом України, не наважився віднести росіян в Україні до нацменшин і назвав українців і росіян двома гілками єдиного народу України. Очевидно, це набагато ближче до реальної дійсності, ніж русофобія націоналістів. Націонал-патріоти, виходячи зі своєї націонал-шовіністичної концепції, чинять скажений опір будь-яким крокам, у яких вони вбачають замах на права «корінної нації». Л. Кучма, який пообіцяв під час президентської виборчої кампанії надати російській мові статусу офіційної, ставши Президентом, геть зрікся своїх обіцянок. Для правлячого режиму і націонал-патріотів незбагненно, що в маленькій Швейцарії, щоб уникнути найменшого ураження будь-якої мови, функціонують на рівних три державні мови, а в Фінляндії державною мовою, поряд із фінською, є й шведська, хоча шведи становлять лише 6% населення країни.

Послідовники «національної ідеї» вбачають у Радянському Союзі «імперію зла», а весь радянський період історії України оцінюють як своєрідну «чорну дірку» для українського народу, який нібито приніс йому лише горе та страждання. Замовчується або всіляко принижується той факт, що СРСР явив собою новий історичний тип держави, заснованої на рівноправ'ї та інтернаціональній згуртованості 140 націй і народностей, які входили до нього. Радянська соціалістична Україна, яка була суб'єктом СРСР, вперше за всю історію українського етносу придбала територіальну цілісність, одержала і закріпила єдиний територіальний статус республіки. Яка метрополія могла дозволити, щоб у її імперській структурі існував республіканський лад цілої нації? Щоб ця республіка мала розвинуті внутрішньонаціональні держструктури, органи законодавчої та виконавчої влади і могла стати членом ООН, куди входять суверенні держави? Триста років Ірландія живе надією на власну національну державу. Але «колиска демократії» Великобританія має настільки жорстку королівську корону і такі невблаганні парламентські прерогативи, що ці надії залишаються ілюзорними.

Лише в складі Радянського Союзу Україна стала однією з найрозвинутіших держав Європи і світу з потужною та високорозвиненою промисловістю, сільським господарством, наукою, системою освіти, з самобутньою і багатою культурою. Лише завдяки тому, що Україна входила до складу Союзу РСР, вона зберегла свою незалежність, а народ врятував себе від знищення.

А яку державу хочуть створити в Україні на руїнах радянської державності? В цьому питанні, як і в багатьох інших, між націонал-патріотами немає єдності. Мало того, розкид думок тут особливо великий: «унітарна і соборна» держава межує із «громадською і національною» (у декотрих одночасно й те й інше). Останнім часом Президент і «партія влади» настійливо впроваджують у свідомість населення націонал-шовіністичну ідею про «формування єдиної української політичної нації» на підставі «корінної нації».

Побудову української держави націонал-патріоти і правлячий режим розраховують здійснювати через «встановлення патріотизму» шляхом створення таких «техногенних» (виробничо-технічних) умов, як проведення приватизації, формування приватної власності та забезпечення захисту населення всією потужністю державної машини. При цьому висувають різні моделі економічного розвитку — від буржуазно-ліберальних західних зразків до авторитарних буржуазно- націоналістичних (типу піночетівської у Чилі).

Лицемірними і наскрізь фальшивими виглядають міркування націонал-патріотів про «відродження» української культури. Виникає питання: «відродження» якого рівня і стану культури? Дореволюційного, коли 2/3 населення України були неписьменними? Або слід «відроджувати» рівень західних областей України до возз'єднання з Радянською Україною, коли населення там було цілковито неписьменним, позбавленим елементарних умов для освіти, прилучення до культури? Очевидно, відроджувати треба лише той рівень, коли культура і освіта досягли в Україні розквіту. А це було в роки Радянської влади.

Фрагментарність і електичність «національної ідеї», її внутрішня суперечливість, пронизаність запеклим націоналізмом, «надією» про «особливу роль» української нації, не можуть викликати до неї розуміння і доброзичливого ставлення в широких верствах населення України. Напевне, зважаючи на це, «покровителі» «національної ідеї» в особі можновладців роблять усе можливе, щоб привернути до неї громадську думку. Л. Кучма запевняє всіх, що філософією «національної ідеї» слугують принципи централізму і що вона не буде нав'язуватися силоміць, а лише аргументами та переконанням.

Але практика, якої дотримуються націонал-патріоти, виглядає зовсім по-іншому. Дії режиму на підтримку цієї ідеї показують, що він не розраховує на демократію: адже всі інші погляди нехтуються або просто відкидаються.

Свідоцтвом цього став Конгрес української інтелігенції, що відбувся в Києві у листопаді 1995 року. Націонал-екстремістські сили використали Конгрес, пленуми творчих спілок для нагнітання антикомуністичної істерії, роздмухування українського буржуазного націоналізму. На конгресі лунали заклики підняти на найвищий п'єдестал «національну ідею», створити для її впровадження в найширші верстви населення відділи української ідеології при адміністрації Президента і за вертикаллю, припинити боятися гасла «Україна — для українців», вимагати зайняття всіх високих посад у державі, у збройних силах, науці, культурі та освіті переважно етнічними українцями «аж до ліквідації чужомовного медобслуговування», вимагати, щоб усі пенсії ветеранам війни — етнічним росіянам виплачувала Росія тощо. Задля розпалювання русофобії було вчинено спробу залучити до цього відверто неправдивий соціальний момент: у виступах соціал-екстремістів стверджувалося, що Україну поділено «на російськомовних багатіїв і україномовних бідняків»!

Конгрес переконливо виявив найхарактернішу рису українського буржуазного націоналізму — його постійний і повсюдний пошук ворогів.

Це саме виявилося в реакції націонал-патріотів на статті віце-президента НАН академіка П. Толочка. Академік піддав аргументований критиці зосередження уваги в «національній ідеї» виключно на проблемі українства, обгрунтувавши тезу про те, що всі народи, які мешкають в Україні, є корінними, піддав різкій критиці русофобію та засудив продажність української еліти, яка, дірвавшись до «корита», дозволяє собі те, про що свого часу не могли й подумати партдержноменклатурщики. Все це викликало люті нападки з боку націонал-патріотів. Особливе невдоволення викликав у них сумнів ученого в самому існуванні «української національної ідеї». Його було піддано образам і загрозам, звинувачено в антипатріотизмі.

Та відомо, що так націонал-патріоти чинили завжди у відношенні до своїх опонентів і незгодних з ними.

Звинувачення в антипатріотизмі — улюблена теза антикомуністів. Півтора століття тому вони звинуватили в цьому комуністів. Відтоді вони незмінно прагнуть довести, що комуністи, висунувши в «Маніфесті Комуністичної партії» гасло « Робітники не мають Вітчизни» тим самим начебто заявили про своє негативне ставлення до Вітчизни взагалі, про байдужість до долі своєї Батьківщини.

Але це — грубе перекручення позиції комуністів, гасло «Робітники не мають Вітчизни» комуністи завжди розуміли й розуміють в одному значенні — за політичної та економічної влади буржуазії усі блага життя, що створюються трудящими, присвоюються експлуататорськими класами, які використовують державний лад капіталістичних країн насамперед для свого збагачення. Робітники і всі трудівники не є справжніми господарями свого життя, і лише в цьому значенні вони не мають Вітчизни. Але їм ніколи не була байдужа доля своєї Вітчизни.

В. І. Ленін у своїй чудовій статті «Про національну гордість великоросів» переконливо показав, що революцій-

(**Продовження на 9-й стор.**).

ХТО ТАМ, В ОСТАННЬОМУ КУПЕ «НА ПІВНІЧ»?

(Початок на 6-й стор.).

б не приховував він справжнього обличчя комунізму в Україні, його попередник Георгій Пятаков сказав про ставлення комуністів до української державності з усією більшовицькою відвертістю: «Партія повинна остаточно відкинути гасло «право націй на самовизначення». Ми не повинні підтримувати українців, оскільки їх рух невигідний пролетаріату (читай: великодержавному шовінізмові. — Авт.). Росія не може довго існувати без українського цукру, промисловості, вугілля». Але за написаним Петром Симоненком виходить, що не комуністи-більшовики знищили соціалістичну Українську Народну Республіку, а спіткнулася вона на історичному повороті, впала та й розбилася. І не комуністи перестріляли по тюрмах і сибірських таборах понад 10 мільйонів мого народу, а поїхали вони туди самі «за туманом» та й дістали «абсцесс мозга», як значилось у похоронках. І не комуністи-більшовики вимордували 7 мільйонів українських селян штучним голодомором, а було все наче у відомій пісні: «Что случилось — ничего не случилось». Отак воно й було «насправді», якщо вчитатись у писання «мого» товариша Петра Симоненка — вірного ленінця і більшовика!

Надзвичайно цікаво «мій» товариш Симоненко тлумачить і рішення XXVII з'їзду Компартії України. Заплющивши очі на те, що абсолютну більшість цього з'їзду складали, за його визначенням, зрадники, він доводить, що «XXVII з'їзд КПУ доручив комуністам — народним депутатам УРСР прискорити прийняття Верховною Радою Декларації про державний суверенітет України». Ще цікавіше пише він отаке: «Відкрита, послідовна, справедлива інтернаціоналістська позиція Радянської влади і більшовицької партії стала вирішальним чинником здобуття українським народом державності».

Таким чином зі статті Петра Симоненка «Комуністи і державність» випливає, що не Народна Рада була ініціатором поступу Верховної Ради минулого скликання на шляху до проголошення Акта державної незалежності України, а комуністична група «239» під керівництвом КПУ, звісно, старалась-намагалась проголосити самостійну Україну. А демократи-націоналісти їм у цьому перешкоджали.

Але своєрідною вершиною писання «мого» товариша Петра стало на перший погляд досить непомітне твердження в порядку ретельно дозованої критики лінії КПСС-КПУ: «Перекручення і порушення ленінських принципів національної політики в наступні роки спричинилися до надмірної централізації державного життя, невиправданих обмежень суверенітету союзних республік».

У свідки підтвердження цього «мій» товариш Симоненко покликав навіть, за його висловом, «відомого діяча» Миколу Скрипника — насправді наркома внутрішніх справ, наркома юстиції та Генерального прокурора УРСР, заступника Голови Раднаркому, члена Політбюро ЦК КП (б)У, знищеного комуністичним режимом, який він сам активно творив. Так от, Микола Скрипник казав не тільки те, що вклав в його уста Петро Симоненко, але й таке: «Для більшості членів нашої партії Україна не існувала як національна одиниця».

Ну, а щодо «ленінських принципів», то мені з цього всього огляду хочеться порадити «моєму» товаришу Петру Симоненку читати Леніна, як це радить відомий письменник Віктор Суворов у книзі «Освободитель». Цитую мовою оригіналу:

«— А вы, батенька, Ленина и Сталина почитайте и посчитайте, сколько раз у того и другого употребляется слово «расстрелять». Интереснейшая статистика получается. Знаете ли, Сталин в сравнении с Лениным жалкий дилетант и недоучка, а Владимир Ильич законченный, отпетый садист, выродок, какие лишь иногда, раз в тысячу лет, появляются...

— Но Ленин не истребил столько миллионов невинных, сколько истребил Сталин!

— Ему история времени не дала. Вовремя со сцены прибрала. Но ленинский старт в этом деле был куда более стремительным. Сталин никогда, я повторяю, никогда, не подписывал собственноручно приказов об истреблении детей без суда над ними, а Ленин на первом году своей власти уже этим увлекался. Не так ли? Ленин кровожаднейший из выродков, которых носила когда-либо земля. Сталин свои преступления хоть скрывать старался, а Ленин нет. Сталин никогда не отдавал публичных распоряжений стрелять заложников. А Ленин и детей стрелял, и заложников, и ничуть при этом не стеснялся. Ленина внимательно читать надо!»

Отак, «мій» товаришу Симоненко, а з ним і всі «мої» товариші-комуністи.

Дуже уважно читаючи далі статті першого секретаря КПУ, я помітив, що в багатьох випадках він заперечує те, що написав кількома абзацами раніше. Особливо добре це помітно, якщо поставити написане поруч: «Вихідним пунктом політики партії (КПУ.—Авт.) в галузі національно-державного будівництва було визначено утвердження державного суверенітету Української РСР». А далі він пише, що саме такі дії «призвели злочинний розвал союзної держави, дезінтеграцію єдиного народно-господарського комплексу...». То це ж виходить, що політика КПУ й призвела до розвалу СРСР!

У той же спосіб зіставимо ще дві цитати. Петро Симоненко засуджує невідомо чиї вимоги «відмовитися від проголошеного в Декларації про державний суверенітет України нейтрального позаблокового статусу Української держави», але всього кількома рядками вище закликає до «вступу до системи колективної безпеки країн СНД, приєднання до Міжпарламентської асамблеї країн СНД», тобто до порушення тієї ж Декларації.

Україна вже проходила такий шлях, на який її знову намагаються виштовхнути комуністи. При утворенні «справедливого і рівноправного Союзу» у 1922 році було гарантовано в договорі практично усі права суверенної держави: власні збройні сили, незалежну зовнішню політику і навіть можливість вирішувати питання війни чи миру з іншими країнами. Що з цього вийшло, П. Симоненку відомо не гірше, ніж мені. Але він вперто хоче штовхнути Україну у нове страхітливе коло комуністичного експерименту. В цій справі у помічники собі Петро Симоненко навіть Тараса Шевченка прикликав і цитувати став. Правда, він чотири перекручення-помилки зробив у цитатах. Очевидно, не часто Кобзаря бере до рук «мій» товариш Петро, а в школі вивчив погано. Тож забув він, що Тарас Шевченко був не комуністичним і не інтернаціональним, а національним поетом України. Лейтмотивом його творчості були слова:

За що ж боролись ми
з ляхами?
За що ж ми різались з ордами?
За що скородили списами
Московські ребра?.. засівали,
І рудою поливали...
І шаблями скородили,
Що ж на ниві уродилось?!
«Чигрине, Чигрине»...

(«Кобзар»).

Замість сотень тисяч тих, хто поклав свою голову за волю України, замість мільйонів тих українців, які були замордовані комуністами в тюрмах, таборах та голодоморах, творці політики російського імперіалізму населили Україну сотнями тисяч своїх підручних — відставних катів з «органів», вихідців з апарату і просто тих, хто ніде собі місця не нагрів, шукав, де ситніше. Уродилося замість велетів українського національного духу і доморощене антиукраїнське комуністичне зілля. Та й «хохлів незрящих» не бракує.

Але пророк наш український геній, що станеться з «хохлами»:

Розпанахають погане,
Гниле серце, трудне,
І вицідять сукровату,
І наллють живої
Козацької тії крові,
Чистої, святої!!!

Але звісно, що не всім комуністам та іншим здійснювачам імперської політики подобається перспектива стати українськими козаками. В декому російське мещанство, менталітет «великого русского человека» засіли настільки глибоко, що не спиняться вони ні перед якими злочинами, щоб знищити ненависну їм Україну чи то під ідеєю Слов'янського союзу, чи комуністичного СССР, або навіть «Бойового союзу слов'янських радикальних націоналістів».

Якби почув Кобзар, у спільники яких ідей його покликали комуністи, неодмінно сказав би у відповідь Петру Симоненку:

Прорци своїм лукавим чадам,
Що пропадуть вони, лихі,
Що їх безчестіє, і зрада,
І криводушіє огнем,
Кровавим, пламенним мечем
Нарізані на людських душах,
Що крикне кара невсипуща,
Що не спасе їх добрий цар,
Їх кроткий, п'яний господар,
Не дасть їм пить, не дасть
їм їсти,
Не дасть коня вам охляп сісти
Та утікать; не втечете
І не сховаєтесь; всюди
Вас найде правда-мста; а люде
Підстережуть вас на тоте ж,
Уловлять і судить не будуть,
В кайдани туго окують,
В село на зрище приведуть,
І на хресті отім без ката
І без царя вас, біснуватих,
Розпнуть, розірвуть,
рознесуть,
І вашей кровію, собаки
Собак напоять...

(Осії глава XIY, «Кобзар»)

Не гнівайтеся на Тараса Шевченка, «мій» товаришу Симоненко та іже з вами, це Кобзар вас по-батьківськи застерігає.

А тепер подискутуємо про економіку розвинутого соціалізму, за яку так турбується і яку збирається відродити Петро Симоненко. Система економіки СССР діяла, поки в її топці горіли мільйони в'язнів-каторжан. Чисельність в'язнів в СССР становила понад 12 млн. чол. Ще 30 млн. громадян працювало в колгоспах, 40 млн. — у промисловості. Звісно, що обивателя мало цікавили ті, за чий рахунок у магазинах з'являлися такі-сякі товари. Але ті, хто творив командно-адміністративну систему, добре знали, що ковбаса за 2.20 і дешеві товари були і за рахунок рабської праці зеків, котрі добували нафту, рубали ліс, мили золото, і ціною продажу «несметных» природних багатств на зовнішньому ринку живилася система. Основи економічної системи соціалізму дуже переконливо описав Ігор Бунич в книзі «Золото партії»: «Летом 1932 года 12 тысяч заключенных, бывших зажиточных крестьян с Украины были высажены в Магадане под конвоем 2500 солдат ГПУ. Целью «экспедиции» было немедленное начало эксплуатации золотых россыпей. Заключенные были доставлены в одних рубахах, конвой — в гимнастерках. Грянувшие в сентябре морозы погубили всех. Вымерли все до единого человека, включая охрану и сторожевых собак. Летом 1933 года в Магадан было доставлено 32 тыс. заключенных. Зимой удалось выжить одному из пятидесяти. Летом 1934 года прибыло еще 48 тысяч человек. Зимой 1934 — 35 гг. снова вымерли все заключенные, но уцелела охрана. Летом 1935 года доставлено было 38 тысяч человек. В этом и заключалась основа экономики социализма. Рабский каторжный труд был главным двигателем экономики и всего государственного прогресса«.

Дочитував я статтю «мого» товариша Симоненка і думав: «Ну за що ж ви, «мої» товариші комуністи, так ненавидите українську державність? Розумію я, що вашому великодержавному серцю ненависні і «мова хахляцкая», і «самостийность петлюровско-бандеровская», і що мусите ви свої істинні наміри якось приховувати, бо сподіваєтесь «свого часу». Не хочете ви виїжджати туди, де говорять милим вашому серцю «языком», а хочете притягнути «за язик» ту державу сюди, зруйнувавши Україну, що існує всупереч вашому бажанню. Бо вважаєте, що це ваше конституційне право, і чекаєте, що ваш час ще прийде.

Думав я: ну що б таке зробити нашій державі, щоб вас всіх і хто з вами, як казав мій начальник будівельного управління, «переродило»? І з'явилася непогана ідея, можливо, дещо гіпотетична. А чи не варто застосувати у нашій державі до всіх тих, хто бажає відродити СССР — агітує, збирає і кладе підписи за референдум, закони того ж СССР?

От виголосив Петро Симоненко, що він і його партія прагне «відродження Союзу ССР». Значить, за Кримінальним кодексом, що діяв в СССР, стосовно України це не що інше, як «антидержавна діяльність (ст.64) та антидержавна пропаганда і агітація», або стаття 56 «Измена Родине» — від 10 до 15. Надрукували в газеті Соцпартії «Товарищ» статтю «Под знаком тартара адского», де в брутальних виразах паплюжиться державна символіка, — автору і редактору дати за це за законом СССР по «десять лет без права переписки». І все. Нікого тоді не треба буде переконувати, що СССР — тюрма народів, а так звана Радянська влада — антилюдський режим. Просто це відчує кожен на власній шкурі, а не на чужій. І мені не треба буде статті писати, пояснюючи людям сутність комуністичного облудства, бо Симоненко, відчувши на власній шкурі «прелести СССР», сам оцінить загальнолюдські цінності демократії та необхідність зміцнення демократичної самостійної Української держави.

А якщо не застосують до них закони СССР? Що далі буде, можливо, запитає читач? Світле майбутнє по-симоненківськи мені вбачається крізь призму книги відомого російського «воссоздателя великой Родины», «сына юриста и матери русской» Володимира Жириновського, прихід до влади якого мимоволі, але неминуче наближають і комуністи України. У своїй книзі Володимир Вольфович дуже натуралістично описує тих, кого відправляє у вагоні «на Север» після відновлення «великой России»:

«... В следующем купе народу, как сельдей в бочке, — персоналии без имен с воровскими кличками «Шахрай», «Чубайс», «Бурбулис»... Тут же пучеглазый Андрейка Козырев — самый иностранный из всех министров... Кто сидит в последнем купе — не видно, темно, да и сил уже нет смотреть...» («Последний вагон на Север»).

Так хто ж там, в останньому купе? Якщо правда, що історія повторюється, то... Що там за «человечішка», закутавшись у порвану ковдру, посопує на нарах? Ба! Та це ж комуністичний намісник Київської губернії Петро Симоненковъ. Йому недовго довелося керувати. Чи сняться йому ті, кого відправляв цим же шляхом, чи ті, катовані «націоналісти», котрих за його наказом «шльопали» по підвалах і «при попытке к бегству»? Мовчить, дивиться у стінку вагона. Не надійся, «мій» товаришу, спецперсонального з кумачем не буде. А буде так, як уже раз було.

А хто там, на верхніх нарах? Це гроза «жирних котів», член виконкому очистки. Цей вірний ленінець діяв за заповітом вождя «грабь награбленное». Сниться йому, певно, й зараз, як «жирних котів-підприємців душили-душили, душили-душили...» Але тягав Ванька — потягли і Ваньку. Отож і він у цьому вагоні.

А що то за чолов'яга зайняв увесь прохід — не протиснутись? Та це ж рядовий партієць. Він, коли був головою колгоспу, все гукав, що треба наводити порядок і тільки комуністи зможуть це зробити. Сподівався, бідолаха, що порядок з іншими будуть робити. Таж ні! І його в кошик для порядку. На табірній пайці і без «Гербалайфу» схудне. Буде знати, як накликати вовка з лісу.

А там хто хлипає у кутку? Хто в перервах між зітханням гризе цвілий сухар? Здогадайтесь.

Страшно дивитися в останнє купе... Ось і той, що чотирма картками зразу голосував у Верховній Раді за Міжпарламентську асамблею та зближення з Росією. Доголосувався. Сибір так наблизив, що ближче й не треба. Нічого, буде тепер довбати ломом вічну мерзлоту, а будову комсомольською ударною імені Володимира Вольфовича наречуть.

Колихається вагон. Перестукують колеса. Везуть на північ. А на південь, в Україну, інших кадрів направили.

Як же ти допустила, матінко-Україно, щоб отакі керували тобою? Невже не видно було, що за всіма отими їхніми «связями», «интеграциями», «сближениями» виглядає дуга того самого імперського ярма?

Прокукурікав півень і — зник, пропав вагон. Я прокинувся.

За вікном сіріло. Із радіо пролунало:

«Ще не вмерла Україна,
Ні слава, ні воля...»

«Національна ідея»: міфи і реальність

(Початок на 7-й стор.).

ним марксистам, трудящим органічно властиве почуття національної гордості, патріотизму.

Ми, комуністи України, також сповнені почуття національної гордості. Ми любимо свою Батьківщину, свою мову. Як справжнім патріотам своєї країни нам дорогі її соціалістична і демократична культура, прогресивні народні традиції. Ми палко бажаємо, щоб наш народ, його трудящі маси жили вільним, заможним і щасливим життям. Ми впевнені, що тільки в соціалістичному суспільстві людина праці може забезпечити собі таке життя. Ми ненавидимо експлуатацію людини людиною, будь-які види національного пригноблення і те суспільство, в якому величезна більшість населення ледве зводять кінці з кінцями тоді як мізерна жменька багатіїв казиться з жиру. Нам боляче бачити страждання людей, їх принижений стан в сучасній Україні й ті знущання, яких завдають нашій чудовій Батьківщині нові пани. Ми пишаємося тим, що нам вдалося відновити Комуністичну партію — партію самовідданих борців за інтереси народу, і ми пробитимемо все можливе, щоб на зміну буржуазно-націоналістичній Україні найшвидше прийшла нова, соціалістична Україна.

Наша національна гордість збігається з соціалістичним інтересом трудящих усіх колишніх радянських республік і всіх інших країн світу. На наше глибоке переконання, справжній патріот своєї країни обов'язково є й інтернаціоналістом. Домагаючись для свого народу щасливого вільного життя, він бажає того самого народам інших країн.

Комуністи незмінно відстоюють право кожного народу на свою незалежну державу. Таке право, зрозуміло, має й народ України. І цього ніхто не має права заперечувати. Твердження про те, що комуністи проти незалежної державності України — це злісний антикомуністичний міф, що роздувається буржуазними націоналістами.

Факти останніх років говорять про інше. Комуністи ініціювали й одностайно схвалили Декларацію про державний суверенітет України, прийняту в червні 1990 року Верховною Радою Української РСР. Вони разом з усім народом висловилися за Акт проголошення незалежності України. Компартія рішуче підтримала підсумки референдуму про входження України до складу Союзу РСР від 17 березня 1991 р. Але Компартія вважає, що проголошення державної незалежності України цілком поєднувалося з її перебуванням у складі Союзу РСР. А тим часом руйнування Радянського Союзу було здійснено незаконно, без згоди народів союзних республік і Союзу в цілому.

Визначаючи своє ставлення до держави, комуністи завжди вирішують це питання конкретно — історично: залежно від того, який соціально-класовий характер цієї держави, яку політику вона проводить, який стан трудящих у цій державі і як загалом дотримуються в ньому прав людини. Така позиція реалістична і гуманістична, чесна і справедлива, вона відповідає інтересам переважної більшості населення країни і слугує цілям поступу суспільства.

Керуючись таким підходом, більшовицька партія вела непримиренну боротьбу проти царизму, що пригноблював український народ і всі інші народи Російської імперії, незмінно відстоювала їх право на самовизначення, аж до відокремлення від Росії і утворення своєї держави. Ленінська партія рішуче засуджувала і викривала спроби буржуазно-панського Тимчасового уряду Росії обмежити український народ у цьому праві. Після перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції цим правом скористалися народи Польщі, Фінляндії, Латвії, Литви, Естонії.

В.І. Ленін підкреслював, що визнання цього права не лише не послаблює, а навпаки, посилює союз двох братніх народів — українського й російського, створює умови для формування і зміцнення вільного союзу на засадах добровільності та рівності двох народів, «столь близких и по языку, и по месту жительства, и по характеру, и по истории».

Два діаметрально протилежні підходи щодо держави — ленінський і буржуазно-націоналістичний — виявилися в Україні задовго до Жовтня 1917 р. Оскільки нинішній буржуазно-націоналістичний режим в Україні всіляко звеличує Центральну Раду й проголошену нею Українську Народну Республіку (УНР) як своїх ідейно-політичних попередників і всіляко прикрашає їхній досвід здійснення «української національної ідеї», доречно зупинитися на деяких сторонах діяльності Центральної Ради.

Українська Центральна Рада, що виникла на початку березня 1917 р., відображала волю і устремління української буржуазії та верхівки дрібнобуржуазних верств міста і села. Жонглюючи «соціалістичною» фразеологією і гаслами національного визволення, вона зуміла поширити свій вплив на частину українських селян, солдатів, інтелігенції і ремісників. Намагаючись використати національно-визвольний рух, що розгорнувся в країні, у власних буржуазно-націоналістичних цілях, Центральна Рада видавала себе за «загальнонаціональну силу», здатну забезпечити реалізацію «української національної ідеї» і створити самостійну державу, яка відповідає інтересам всього українського народу. За буржуазно-поміщицького Тимчасового уряду Росії Рада виступала за тісний союз з цим урядом і задовольнялася національною автономією для України в рамках буржуазної Росії. Будучи головним противником соціалістичної революції в Україні, вона стала одним з небезпечних вогнищ всеросійської контрреволюції. До неї збігалися корніловські офіцери і генерали, колишні міністри Тимчасового уряду, рештки розбитої революційними солдатами Ставки верховного головнокомандування. До Києва із Ставки перебралися також військові місії країн Антанти. Спираючись на їхню допомогу та підтримку, Центральна Рада готувалася до війни з Радянською Росією.

Лідери Центральної Ради М. Грушевський і В. Винниченко, зважаючи на могутнє прагнення величезної більшості населення України союзу з Радянською Росією та спільної з нею державності, не раз заявляли, що вони бачать Україну в майбутньому соціалістичною республікою в союзі з Росією на федеративних або конфедеративних зв'язках. Вони неодноразово декларували тісне співробітництво з правлячою в Росії Комуністичною партією, з українськими, радянськими, соціалістичними партіями «задля державного соціального радянського будівництва». Насправді проводили зовсім іншу політику.

У жовтневі дні 1917 р., скориставшись тим, що робітники та революційні солдати під керівництвом більшовиків вели бої за встановлення радянської влади в Києві, Центральна Рада стягнула війська до міста і захопила в свої руки владу. Коли І Всеукраїнський з'їзд Рад, що зібрався в Харкові, висловлюючи волю трудящих України, проголосив 25 грудня 1917 р. створення справді вільної суверенної Української Радянської держави та її федеративний зв'язок з Радянською Росією, Рада відмовилася визнати Радянську владу. За її вказівкою петлюрівські буржуазно-націоналістичні війська по-звірячому придушили героїчне повстання робітників київського «Арсеналу». В листопаді 1917 р. своїм III Універсалом українська Центральна Рада проголосила створення Української Народної Республіки у складі Російської Федеративної Республіки, яка визнала верховну владу в Україні за Радою та її урядом. У січні 1918 р. Центральна Рада своїм IV Універсалом проголосила цілковиту незалежність УНР. Змушена рахуватися з величезним впливом Жовтневої революції та її ленінських декретів на український народ, Центральна Рада заявила про скасування права власності на поміщицькі й нетрудові землі, про встановлення 8-годинного робочого дня і державного контролю над виробництвом та інші реформи. Та насправді вона й не думала запроваджувати їх у життя.

Проголосивши взяття всієї повноти влади до своїх рук і твердий намір реалізувати «українську національну ідею», Центральна Рада, за визнанням її лідерів М. Грушевського, В. Винниченка та інших, виявилася неспроможною виконувати елементарні державні функції. Робітниче питання взагалі було «незручне» для неї. Українське робітництво, за визнанням М. Грушевського, було значною мірою зрусифіковане і до того ж перебувало під впливом «марксистської догми». «Основою» великої України М. Грушевський вважав селянство. Але як у робітничому, так і в селянському питаннях Рада зазнала нищівного краху. Визнавши земельну реформу за найбільш гостре питання моменту, М. Грушевський змушений був визнати, що в багатьох місцях України вона перейшла в руйнівні форми, Україною прокотилася хвиля робітничих страйків і селянських повстань з розгромом поміщицьких маєтків.

Безупинно заявляючи про необхідність забезпечення в своїй діяльності єдності розв'язання національної та соціальних проблем, Рада, за свідченням одного з її діячів та істориків Д. Дорошенка, виявляла велику енергію щодо захоплення влади в Києві та цілковиту неспроможність її використати й досягти впливу на провінцію.

У цілковитій відповідності до «української національної ідеї» національна політика Ради будувалася на «пріоритеті корінної української нації». У практиці державотворення проводилася ідея «забезпечення української більшості над некорінними». Право нацменшин фактично базувалося на фундаменті «великодушності» корінної нації за ознакою: «право українців від Бога, а право нацменшин в Україні — від самих українців». Створені під виглядом «турботи» про неукраїнське населення, народні міністерства у справах великоросів, євреїв, поляків лише підкреслювали «другосортне», залежне становище інших національностей. Досить далеким від гуманізму було розроблення спеціальних «національних кадастрів» — іменних списків відповідних національностей. Було встановлено антидемократичний порядок затвердження парламентом, тобто українською більшістю, усіх проблем нацменшин, причому з урахуванням їх політичної лояльності. Сподівання М. Грушевського та інших лідерів Центральної Ради на те, що «українська національна ідея» стане єднальною для всієї української нації і навіть для всього багатонаціонального населення України, як і мрії про «національну злагоду та гармонію», «консолідацію», виявилися безпідставною утопією.

Те, що на практиці означала «консолідація», показав закон про громадянство УНР, прийнятий у березні 1918 р. Відповідно до нього всі ті, хто «не захотів бути громадянином УНР», у тримісячний строк зобов'язані були виїхати за межі України. Інакше кажучи, закон установлював «переміщення» багатомільйонних мас «некорінного» населення на «історичну батьківщину». Порівняно з цим навіть сталінські депортації просто дрібниця. Не випадково цей закон спричинив обурення серед передової частини інтелігенції України, яка заявила, що закон «викидає Україну із сім'ї культурних народів».

Згодом, уже перебуваючи в еміграції, М. Грушевський визнав, що гасло «незалежної України» переродилося на гасло боротьби не тільки проти молодої Радянської України, а й, значною мірою, проти соціалізму взагалі, проти бодай якогось послідовного демократизму. (Див. М. Грушевський. Українська партія соціалістів-революціонерів та її завдання).

Промовисте визнання! Воно свідчило про цілковитий крах «національної ідеї» та буржуазно- націоналістичних спроб створення на її основі української державності. Історичний досвід переконливо показав, що всі спроби побудувати українську державність лише з урахуванням національного чинника, без розв'язання в інтересах трудящих найгостріших і фундаментальних соціально- економічних проблем — це ілюзія, авантюра або елементарний обман. «Шлях національного пріоритету виявився згубним, — визнавав В. Винниченко. — Українці (маються на увазі буржуазно-націоналістичні сили. — П.С.) не зрозуміли наочної лекції історії — вони розщепили спільну зброю на дві половини: на соціальну й національну, вибрали останню й почали нею боротися проти соціальної. Через це вони зразу ж відірвалися від своїх працюючих мас і були вщент розбиті» (В. Винниченко. Відродження нації. Київ—Відень, 1920. ч. II, с. 328).

Переосмислюючи історію боротьби буржуазно- націоналістичних сил в Україні в роки революції та громадянської війни, В. Винниченко підкреслює, що український народ пішов не за тими, хто обіцяв лише національно-державну самостійність України, а за більшовиками, які пообіцяли й почали задовольняти економічні й соціальні інтереси трудящих мас, тобто правду і справедливість не тільки національну, а й усебічну, щоб з гасла «вільна Україна» зробити гасло «вільна Україна без холопа й пана» і тим самим однобічне визволення розвивати у загальне (див. В. Винниченко. Заповіт борцям за визволення. — К., «Криниця», 1991, с. 15).

Директорія, гетьманщина, петлюрівщина вели, за визнанням В. Винниченка, безперервну війну зі своїм народом. «І не радянський уряд вигнав нас з України, а наш власний народ, без якого і проти якого російські радянські війська не могли б зайняти жодного повіту нашої території» (Революция на Украине, по мемуарам белых. Репринтное воспроизведение издания 1930 года. Госиздат. М., 1930 г., с. 303).

Влада, позбавлена підтримки власного народу, якщо вона не може придушити його прагнень силою, як правило, шукає свій порятунок у підтримці зовнішніх сил. Центральна Рада і гетьман закликали до України кайзерівські війська, Директорія — французькі, Петлюра — польські. Всі вони за це розраховувалися багатствами і надбанням України або її територіями. Наприклад, С. Петлюра, якого зараз націонал-патріоти намагаються очистити від тавра погромника та антисеміта і звести на п'єдестал «інтелектуала» та «борця за українську національну ідею», наприкінці 1919 р. уклав військовий союз з Польщею, відмовившись на користь останньої від Галичини й Волині.

І це — не випадкові прорахунки тодішніх буржуазно-націоналістичних політиків, а неминучий підсумок їхніх спроб створити свою державу на основі «української національної ідеї».

Л. Кучма, виправдовуючись перед націонал-патріотами за свої заяви про те, що «національна ідея не спрацьовує» і не дає бажаного згуртування народу, спробував пояснити це тим, що в ній з самого початку було закладено не державно-політичний і економічний, а переважно національно-етнічний зміст, та в цьому — стрижень буржуазно-націоналістичного розуміння «української національної ідеї» і сучасних національних процесів. Тому й Л. Кучма, переносячи наголос на «державно-політичний» зміст цієї ідеї, спробував надати «національній ідеї» «респектабельнішого» звучання, нічого в ній не змінюючи по суті.

Нині в Україні функціонує антинародна буржуазно- націоналістична держава, яку хочуть «освятити» «українською національною ідеєю», зобразити цю державу мало не «всенародною», такою, що виражає інтереси всього народу. Та нікуди не приховати те, що цій державі, як у минулому Центральній Раді, гетьманщині, Директорії, органічно властиво ігнорування соціально- економічних проблем, що стосуються життя широких мас, небажання і нездатність в силу своєї класової, буржуазно-націоналістичної природи розв'язувати нагальні проблеми буття людей праці, прагнення скинути з себе будь-яку відповідальність за це. Звідси нестабільний, руйнівний характер нав'язуваної суспільству буржуазно-націоналістичної державності. Розрахунки буржуазно-націоналістичних сил на створення «нової» капіталістичної України на основі «національної ідеї» не справджуються та й не можуть справдитися, бо реакційна ідея не може породити нічого творчого і прогресивного.

«Українська національна ідея» не стала, як сподівалися націонал-патріоти, надійною

(Закінчення на 10-й стор.).

«Національна ідея»: міфи і реальність

(Початок на 7-й—9-й стор.).

альтернативою соціалізмові та консолідовним чинником для більшості населення України. Вона постала перед суспільством як своєрідна форма антикомунізму, що розколює населення за національною і регіональною ознаками. Внутрішньо суперечлива, складена з набору різних схоластичних схем, відірваних від корінних інтересів людей праці, вона стала надбанням невеликої групи еліти, переважно з числа художньої інтелігенції. Ця «ідея» не може об'єднати навіть експлуататорську верхівку суспільства. Вона нездатна об'єднати всю українську націю, тим більше весь багатонаціональний народ України.

У XVII—XIX сторіччях, за доби масових національно-визвольних рухів і утворення національних держав, коли антагонізм у суспільстві ще не набув такої глибини та гостроти, як зараз, ідея ліквідації національного гноблення і створення своєї державності могла об'єднати широкі верстви населення, але за певного задоволення їхніх насущних потреб та інтересів. У наш час, коли всі корінні інтереси експлуататорів та експлуатованих протилежні і стрімко зростає розрив у рівні їхнього життя, «українська національна ідея» — це буржуазно-націоналістичний міф. З його допомогою «батьки нації», що ведуть країну в колоніальну залежність від провідних країн Заходу, намагаються перенести якнайгостріші суспільні суперечності з соціальних проблем на національні, на грунт «єдиних інтересів і завдань», яких насправді немає і не може бути в експлуататорському суспільстві.

Вона не могла і не здатна нині ні спричинити, ні стимулювати масовий національно-визвольний рух. Як відомо, такого руху не було в Україні останніми роками. І це зрозуміло: ідеї буржуазії як реакційного класу не знаходять відгуку у широких мас.

Життя переконливо підтверджує, що не може бути вільним і незалежним народ, основна масу якого — трудівники — позбавлена, як зараз в Україні, елементарного прожиткового мінімуму та соціального захисту, у той час як новоспечені пани всілякими шляхами, в тому числі й кримінальними, наживають величезні багатства. Таке становище К.Маркс і В.І. Ленін свого часу схарактеризували як наявність двох націй у кожній нації — націй пригноблених і націй пригноблювачів. Сьогодні це положення цілком зберігає свою актуальність в Україні.

Компартія України виходить з того, що національне питання завжди має конкретний соціально-класовий зміст. У наш час воно визначається рухом усього людства до соціалізму, тобто протиборством сил, що обстоюють соціалістичний шлях розвитку, і тих, хто цьому перешкоджає. Саме в цьому зараз зміст національного питання в Україні та інших республіках колишнього Радянського Союзу. Таке марксистське розуміння ситуації. «А марксизм, — як зазначала велика дочка України Леся Українка, — надто універсальне вчення, щоб українська нація могла б обійтися без нього» (Леся Українка. Твори у 12 томах, К.,1978, т. II, с. 126—127). Українські буржуазні провідники, як і російські, свідомо роздмухуючи міжнаціональні чвари, прагнуть втягнути в міжнаціональні розбірки якомога більше трудівників і тим самим відволікти їх від боротьби за свої інтереси, підпорядкувати впливові «своєї» буржуазії. Особливих зусиль вони докладають до роздмухування ненависті до Росії та всього російського. За цим криється побоювання свого найближчого і сильнішого конкурента — російської буржуазії та прагнення створити для себе найсприятливіші умови для експлуатації своїх трудівників. При цьому використовують несприйняття, що його відчуває багато хто в Україні, до режиму Єльцина. Та і в Росії таких людей чимало. Водночас, коли постає загроза загальним класовим інтересам, буржуазія різних країн негайно йде на об'єднання своїх дій. Це показали керівники країн СНД в Москві, підтримавши кандидатуру Б.Єльцина на новий строк президентства. Панівна в Україні компрадорська буржуазія, що в основному здобуває прибутки з торговельно-посередницьких операцій з іноземним капіталом, прирікає Україну на колоніальне становище. Іноземні позики, які надають Україні на умовах під диктовку Міжнародного валютного фонду, фактично не потрапляють на структурну перебудову економіки країни, підвищення її ефективності і на піднесення життєвого рівня населення. Вони служать знаряддям поневолення України, перетворюють її на придаток провідних країн Заходу. Україну посилено тягнуть до НАТО і обплутують усілякими натовськими зобов'язаннями. Її розігрують країни Заходу як основну антиросійську карту.

Президент Л.Кучма, а за ним засоби масової інформації та офіційна «історична наука», попри факти, стверджують, що теперішня спроба утворення держави в Україні третя. Але при цьому вони свідомо викреслюють 70-річний період радянської соціалістичної державності та сором'язливо замовчують спробу українських буржуазних націоналістів створити свою державність 1941—1944 рр. До цих маніпуляцій з історичними фактами вдаються не від хорошого життя: з їх допомогою хочуть приховати злочинну від початку до кінця спробу створення в окупованій Україні держави—сателіта гітлерівської Німеччини. Цю зрадницьку стосовно свого народу акцію було зірвано перемогою Червоної Армії і загальнонародним опором в Україні. Доречно нагадати, що всі спроби українських буржуазних націоналістів створити в Україні державу реалізовували за рахунок народу і обов'язково за опори на іноземні держави. Цей досвід дорого коштував народові України і в кінцевому рахунку здискредитував саму ідею української державності та незалежності.

Що стосується спроб нинішнього режиму замовчати і спотворити 70-річний радянський період державності України, то воно також не випадкові: адже той період нашої історії становить пряму протилежність теперішньому жалюгідному і приниженому становищу України, та ще живі десятки мільйонів людей, що жили і творили за тих славетних часів і віддають належне тому, що було за Радянської влади, у єдиному Радянському Союзі. Для них СРСР був не «імперією зла, що грабувала і гнобила Україну», а великою співдружністю вільних і рівноправних народів. Як неможливо затулити долонею сонце, так не можна викреслити з пам'яті людської та нашої історії той славетний і героїчний час: період найбільш великих досягнень народу України та його держави. На рештках колишньої економіки, науки, культури, що ще збереглися, досі тримається теперішня Україна. Той запас міцності, що його дав соціалізм широким масам трудящих, і сьогодні дає змогу багатьом якось утриматься і не скотитися на саме дно злиднів, здичавіння і виродження, куди зіштовхує нас теперішній буржуазно-націоналістичний режим.

Ми, комуністи, відкрито заявляємо, що будемо всіма законними засобами боротися проти наявної буржуазно- націоналістичної держави, бо вона за своєю природою антинародна, провадить політику збагачення купки багатіїв за рахунок пограбування переважної більшості, політику геноциду проти власного народу. Саме з цим режимом пов'язано небачене погіршення життя переважної більшості населення. Шостий рік внаслідок обвального падіння рівня життя в Україні скорочується чисельність населення. Країна фактично вимирає. У переліку 63 країн, вивчених світовою статистикою, Україна за тривалістю життя перебуває на 57-му місті серед чоловіків і на 45-му серед жінок. Десятки мільйонів людей внаслідок «капіталізації» позбавились будь-якої перспективи в житті.

За цих умов Л.Кучма заявляє, що «неупереджений економічний і політичний аналіз, оцінка ситуації з точки зору геополітики» дають змогу зробити висновок, що «саме самостійна, незалежна Україна — сьогодні оптимальна форма самовиживання її народу»(!).

Що ж «оптимального» найшов Президент Л.Кучма в теперішній «незалежній і самостійній» Україні? Хіба що форму безперешкодного і безконтрольного пограбування народу, позбавлення всіх його попередніх соціально- економічних здобутків. Адже не хто інший як Л.Кучма стверджував, що життя українського народу зараз далеке від того, щоб назвати його стерпним. Будучи прем'єром, Л.Кучма казав, що саме розрив економічних, науково- технічних та інших форм зв'язків з іншими республіками, і передусім з Росією, після розпаду СРСР є головною причиною обвального падіння виробництва в Україні.

Увесь історичний досвід стверджує, що найкращою, найоптимальнішою формою всебічного розвитку колишніх республік, а тепер незалежних держав, є їх об'єднання в добровільну співдружність соціалістичних держав, у центрі уваги якої стоїть людина праці, піклування про її добробут. Такий союз — найважливіша умова успішного розв'язання економічних завдань, безперервного піднесення життєвого рівня і розв'язання соціальних проблем, надійна гарантія безпеки і незалежності держав, що до нього належать.

Форми цього союзу можуть бути якнайрізноманітніші, в тому числі й конфедеративні. Це визначать самі народи братніх країн з урахуванням конкретно-історичного становища.

Такий союз не виникає зненацька, подібно до казкового птаха Фенікса з попелу. Він складається внаслідок повсякденного і всебічного розвитку та поглиблення економічних, науково-технічних, культурних, політичних та інших форм зв'язків. До такого союзу, кажучи словами В.І. Леніна, «треба допрацюватися з найбільшою терплячістю і обережністю: щоб не зіпсувати справу, щоб не викликати недовіру, щоб дати позбутися недовіри, залишеної сторіччями гніту поміщиків і капіталістів, приватної власності і ворожнечі через її розподіли і перерозподіли».

Кожен крок у такому зближенні відповідає як інтересам сьогодення, так і перспективам розвитку. Він полегшує стан трудящих у даний момент, зміцнює їхню взаємодовіру, сприяє забезпеченню міцного союзу в майбутньому.

Прагнучи будь-що не припуститися такого зближення, панівний режим України всіляко заохочує все те, що могло спричинити б у населення якщо не ненависть, то хоча б стійку неприязнь до ідеї дружби та союзу братніх народів, особливо України з Росією. Робляться гарячкові зусилля для навіювання у свідомість населення віри в «українську національну ідею».

З'явилися публікації, в яких з допомогою «науки», з буржуазно-націоналістичних позицій піддано шаленим нападкам будь-які прояви народної симпатії до Росії та російського. Якщо раніше, протягом тривалого періоду, силами в основному української діаспори аналізувалися головно політичні помилки УНР, то після розпаду Союзу РСР і приходу до влади «капіталізаторів» в центрі уваги «наукових» праць виявився інший об'єкт — український народ та «таємниці української етнопсихологічної природи». Українському народу інкримінують те, що він будучи хліборобським народом і спілкуючись з лагідною землею, виявився позбавлений потрібної агресивної активності стосовно своїх сусідів — росіян. Внаслідок переяславських угод 1954 р. з Росією, за твердженням лженауковців, на український архетип національного менталітету було накладено чужинецьку «євразійську матрицю», внаслідок чого виникла «національна розбалансованість» українців. Український народ звинувачують у тому, що він в роки Радянської влади не провадив боротьбу за свою «національну державність» і т.д. і т.п. «Учені» критики явно нехтують тим, що такої боротьби і не могло бути, і не було причин для цього, бо не було національного і соціального гноблення.

Так на ділі проявляє себе практика розв'язання національного питання «по-капіталістичному» в Україні, коли беззастережно проголошують пріоритет «корінної нації».

Соціалістична і комуністична ідеологія, які б «гріхи» не приписували їй критики, органічно не сприймає національного примусу і протиставлення народів за національною ознакою ні всередині країни, ні в міжнародному маштабі. Вона рішуче виступає проти пропаганди націоналізму чи расової зверхності того чи того народу і за духом своїм глибоко інтернаціональна.

Комуністи і надалі робитимуть все від них залежне для пропаганди ідей рівності всіх націй, для зміни становища України та її народу, щоб вивести народ України на шлях розвитку і добробуту, гідний людей праці.

Читацький мікрофон

Не сумуйте за минулим

Таке враження, що в нашому парламенті зібралися люди, які не тільки не вміють будувати незалежну державу Україну, а навіть не прагнуть до цього. Тільки й чуєш, що скарги то від одного, то від другого, і так ніби й жалієте свій народ, але чомусь у ваших діях цієї жалості не видно. Маю на увазі тих, що дотримуються так званих лівих поглядів. Хочу вам заперечити, бо нині дехто живе краще, ніж до перебудови, при соціалізмі. У селі люди одержують землі, хто скільки бажає, мають по кілька корів, молоко виливають свиням, а м'ясо вивозять у місто. Колись на базарах у Києві м'ясо продавали в один ряд, а нині тих рядів кілька. Тож, шановні депутати, не сумуйте за минулим і не тягніть туди народ, ми вже там жили.

П.КАШПЕРКО,
ветеран війни та праці.
Вінниця.

Гроші люблять порядок

Часто чуємо з трибуни Верховної Ради, що немає звідки брати кошти на виплату пенсіонерам, інвалідам, жінкам, що доглядають малих дітей. Але мені достеменно відомо, що багато хто в цей же час одержує десятки мільйонів карбованців заробітної плати. Невже неможливо врегулювати заробітну плату і відрахування з неї для малозабезпечених? А скільки мільйонів доларів привласнюють окремі особи, які мають доступ до грошей, що повинні використовуватися на соціальні потреби населення України! Коли вже, нарешті, ви, шановні депутати, дбатимете про свій народ, про його добробут, коли ви наведете порядок у зарплатах та у відрахуванні прибуткового податку? Бо теперішній податок з наших зарплат — це здирство!

В.ЗАЛІЩУК.
Калуш
Івано-Франківської області.

Хай народ спасибі скаже

На мою думку, для того, щоб наші обранці краще працювали, потрібно глибше висвітлювати роботу кожного у Верховній Раді на сторінках газети. А крім цього, треба вказати, скільки депутатів працює в комерційних структурах (бо ж є серед вас і такі, я певен), а скільки — у виконавчій владі. Бо якщо такі депутати голосують за потрібний народові закон, а на місцях (вони ж) їх не виконують, то яка користь від них у Верховній Раді і в Україні?

П.ДАЦЕНКО.
Сміла
Черкаської області.

Депутати чи політичні авантюристи?

Прикро слухати, коли з трибуни Верховної Ради звучать заклики до відновлення СРСР. Як же такі «депутати» можуть представляти український народ в українському парламенті? Як вони можуть закликати до ліквідації незалежності держави, в парламенті якої працюють, для якої творять закони? Хіба вони діятимуть на користь нашій державі? Всі свої заклики антидержавного спрямування такі депутати проголошують нібито від імені народу. Особисто я нікому не давав права виступати від мого імені з подібними заявами. Такої ж думки й інші ветерани, з якими мені довелося розмовляти на цю тему. Тому я проти того, що від імені ветеранів, спекулюючи на їхній нинішній соціальній незахищеності, політичні авантюристи виступають з провокаційними заявами.

Іван ГРИГОРЕНКО,
пенсіонер, учасник війни.
Миколаїв.

Концепція для соціально-економічної програми уряду

(пропонується Християнсько-демократичною партією України)

1. Вихідним пунктом, головним орієнтиром і кінцевою метою всіх соціально-економічних, політичних, організаційно-правових та інших державотворчих процесів, що відбуваються в Україні, має бути **людська особистість та забезпечення її гідного і цивілізованого існування;** спрямованість цих процесів на поліпшення духовного, культурного, суспільно-політичного і матеріального життя всіх членів суспільства. Це обумовлено тим, що саме **духовно багату, всебічно розвинену, матеріально забезпечену і державно захищену людину** слід визнати вищою цінністю, самоціллю і кінцевим результатом соціально-економічного прогресу людського суспільства. Тому вихідним в багатогранній діяльності уряду України має бути забезпечення пріоритету гуманістичних, духовних і морально-етичних засад демократичного відродження України у відношенні до матеріальних, економічних основ існування і розвитку суспільства. Вирішальним тут є завдання повноцінного духовного, національно-культурного і державного **відродження українського народу як єдиної цілісності** з урахуванням і на основі позитивного духовно-гуманістичного і соціально-економічного надбання людського прогресу. Звідси виходить, що розбудова нової держави і економіки мають здійснюватись для людей, для утвердження та повноцінної реалізації всіх загальновизнаних громадянських прав, а не навпаки.

2. Реальна, а не демагогічно-популістська постановка питання про перетворення власне кожної людини, всіх громадян нашого суспільства у вихідний і центральний пункт демократичної розбудови молодої Української держави вимагає досить чіткої відповіді на запитання, по-перше, що таке повноцінне людське життя в сучасних умовах і, по-друге, як, якими конкретними засобами, ресурсами, шляхами, умовами і діями можна забезпечити таке життя громадянам нашої держави.

Повноцінне **особисте і суспільне життя** сучасної людини це насамперед — її повноцінне **фізичне, духовне і соціальне** (або громадсько-політичне) **існування та розвиток,** а також наявність певної сукупності **загальних, внутрішніх і зовнішніх умов безпечної життєдіяльності** кожного громадянина суспільства. В свою чергу, **нормальне фізичне існування та розвиток людини** можливі завдяки її фізичному і психологічному здоров'ю, нормальному відтворенню та розвиткові фізичних, розумових та інтелектуально-професійних здібностей; якісному харчуванню і водопостачанню, відпочинку та оздоровленню; сучасній системі охорони здоров'я та наданню медично-лікувальної допомоги. **Духовне та інтелектуально-творче існування і розвиток сучасної людини** мають багато різних складових. Серед них, насамперед, слід виділити отримання певного рівня сучасної освіти і загальнокультурної підготовки, формування високоморальних внутрішніх якостей і сучасного гуманістичного світосприйняття, можливості вільного національно-культурного розвитку, свободи творчої діяльності і віросповідання, почуття особистої гідності, можливості вільного розвитку власних інтелектуально-розумових здібностей тощо. Ще більш широким є поняття **нормального або повноцінного соціально-політичного існування та розвитку сучасної людини.** Це, зокрема, рівність всіх перед законом, забезпечення кожному громадянинові можливості отримати робоче місце і мати стійкі джерела для нормального життя; державні гарантії отримання непрацездатним населенням необхідних засобів для повноцінного існування; соціальна реабілітація і допомога тимчасово непрацюючим; вільне політичне волевиявлення та свобода участі в громадсько-політичному житті, державний захист дітей і сім'ї, необхідна охорона праці; забезпечення необхідного соціального партнерства тощо. Дедалі більшого значення для забезпечення нормального людського існування і розвитку нині набуває створення певної сукупності **загальнодержавних і міжнародних умов безпеки кожної людської особистості, сім'ї і цілих народів.** Мова йде, насамперед, про необхідність звільнення людей від небезпеки розв'язування різних війн та військових конфліктів, голоду і злиденності, природних та економічних катастроф, наркотиків і різних епідемій (таких, як СНІД), злочинності і тероризму, національно-етнічних і релігійних конфліктів, різних репресій та утискування загальновизнаних прав людини з боку владних державних і наддержавних структур.

Гуманістична концепція соціально-економічного розвитку суспільства виходить, насамперед, із необхідності забезпечення **пріоритету повноцінного людського життя у всіх його основних сферах, вимірах і проявах.** І саме цьому реально, а не на словах, має бути підпорядковано діяльність уряду України в сфері економіки, культури, освіти, науки, соціальних відносин, військового будівництва, всієї внутрішньої і зовнішньої політики.

3. Відповідно до цього урядом мають бути визначені вже більш конкретні пріоритети і критерії в розвитку всіх основних сфер і галузей народного господарства, в реформуванні соціально-економічних відносин, всієї існуючої системи соціальної та інституціональної інфраструктури суспільства і, відповідно до цього, у формуванні та використанні всіх бюджетних та позабюджетних ресурсів держави і органів місцевого самоврядування.

Першим етапом у цій роботі є конкретне кількісне і якісне визначення реальних потреб всіх членів суспільства у тих засобах і умовах, які потрібні для забезпечення їх нормального фізичного, духовного і соціального існування та розвитку з урахуванням статево-вікової, професійно-освітньої, територіально-етнічної та соціальної структури наявного населення країни.

Другий етап — обгрунтоване визначення обсягів, структури і якості виробництва та надання тих конкретних предметів споживання, різноманітних послуг, засобів виробництва і створення робочих місць, які необхідні для задоволення усіх потреб членів суспільства. Завдяки цьому згодом мають бути достатньо чітко визначені основні кількісні, якісні й структурні параметри відтворення і розвитку всіх сфер, галузей, видів виробництва і підприємств (сільського господарства, промисловості, будівництва, транспорту тощо), а також закладів соціальної інфраструктури і сфери послуг (освіти, охорони здоров'я, культури, громадського транспорту, зв'язку тощо), засобів масової інформації, які необхідні для виробництва або надання вищезазначеного обсягу матеріальних благ та послуг, а також створення інших умов для нормальної життєдіяльності населення країни. В цій роботі важливо правильно визначити і збалансувати можливості окремо кожного соціально-економічного сектора (державного, недержавних, змішаного) народного господарства.

Третій етап має на меті з'ясування, балансування і коригування необхідного обсягу і структури виробництва споживчих благ і різних послуг з реально існуючими в сучасних умовах у державі первинними природними, трудовими і фінансовими ресурсами та можливостями для їх створення, а також реальні зовнішньоекономічні можливості. Це етап пошуку різних резервів й інших можливостей для збільшення обсягу і кращого використання всіх ресурсних складових, необхідних для покращання умов життя різних категорій населення країни.

Наступний етап — обгрунтоване визначення тих обсягів фінансових ресурсів, обсягів виробництв та послуг, які реально необхідні для забезпечення достатньої обороноздатності нашої країни, боротьби з різними злочинами, покращання природно-екологічного стану відповідних територій і виробництв, а також для створення інших необхідних загальнодержавних і міжнародних умов безпечної життєдіяльності населення країни. Цей етап передбачає ще й чітко **обгрунтоване** визначення обсягів тих фінансових і матеріальних ресурсів, які необхідні для утримання відповідних державних та відомчих управлінсько-виконавських та розпорядчих структур і установ.

Саме така цільова орієнтація та логічна послідовність дій уряду в галузі розвитку народного господарства має забезпечити не декларативну, а **реальну соціальну спрямованість** його у захисті інтересів населення країни. За такого підходу останнім, або «залишковим», буде виділення економічних ресурсів не на задоволення особистих потреб населення, як це було раніше, а на «виробництво для виробництва» (тобто самостійний розвиток галузей І підрозділу суспільного виробництва), на мілітаризацію економіки і задоволення потреб чиновницько-бюрократичного апарату різних рівнів.

4. Наступною обов'язковою умовою забезпечення реальної гуманізації розвитку галузей народного господарства є формування в Україні такої системи соціально-економічних відносин, механізму господарювання, фінансування й управління економікою, які б дійсно спрямовували і сприяли розвитку всіх галузей народного господарства у створенні матеріальних, соціально-економічних і духовних умов життя, гідних сучасної людини. Цього можна досягти, як свідчить світовий досвід, шляхом створення механізмів і відносин **соціально орієнтованої ринкової економіки** з урахуванням особливостей попереднього історичного розвитку і сучасного стану української економіки. Саме соціальна ринкова економіка ставить у центр економічного життя людину, створення матеріально-економічних умов і передумов для реалізації всіх загальногромадянських прав членів суспільства, зростання їх індивідуального і загального добробуту, забезпечення повноцінного соціального страхування і соціальної безпеки. Головна суть соціальної ринкової економіки, яка грунтується на певному співвідношенні різних (насамперед приватної і державної) форм власності і конкурентному господарюванні, полягає в тому, щоб забезпечити за допомогою держави і місцевих органів самоврядування правильне поєднання та взаємопогодження принципів свободи ринку і великої економічної самостійності окремих підприємців, з одного боку, та соціальними критеріями господарювання, з принципом соціального вирівнювання доходів і забезпечення необхідної соціальної справедливості, з другого.

Процес переходу від планово-централізованої системи господарювання з адміністративно-командним управлінням економікою до соціально орієнтованої ринкової економіки буде, по-перше, нелегким і вимагатиме від громадян України чималих самообмежень і втрат, а, по-друге, вимагатиме руйнування, заміни і докорінного реформування переважної більшості економічних відносин і структур, що існували раніше, організаційних форм, методів і важелів керівництва та господарювання. Створення дієвої соціальної ринкової економіки — процес досить тривалий і вимагає від уряду країни здійснення широкого комплексу різних заходів і реформ в галузі економіки і соціально-економічних відносин, які мають послідовно та взаємоузгоджено відбуватися в декілька етапів.

5. Вихідним і визначальним завданням є докорінне реформування виробничих відносин у напрямі створення **багатоукладної ринкової економіки шляхом широкого роздержавлення, корпоратизації та приватизації** підприємств і закладів всіх галузей народного господарства і, перш за все, виробничої сфери, сфери обігу і фінансово-банківських установ. Найбільшої складності набуває створення великої кількості економічно ефективних та конкурентоспроможних самостійних підприємств малого та середнього бізнесу з урахуванням специфіки кожної галузі. Кінцева мета роздержавлення і приватизації, а також нерозривно з ними пов'язаної демонополізації економіки є рішуче і послідовне формування таких відносин власності та механізму їх реалізації, які вивільняють господарську ініціативу і підприємливість всіх учасників економічного процесу від необгрунтованих заборон та перепон на шляху до ефективного конкурентоспроможного задоволення реальних потреб різних категорій населення. У державному секторі економіки мають залишитися у кінцевому підсумку лише ті сфери виробництва і діяльності, які мають загальнодержавне значення і недоцільність роздержавлення яких підтверджено світовим досвідом. У зв'язку з цим важливим завданням державної політики є формування механізму рівноправної і ефективної взаємодії підприємств приватного, змішаного і державного секторів економіки.

6. Водночас з роздержавленням і приватизацією має відбуватися процес **глибокого реформування фінансово-банківської системи та формування дієвого фондового ринку** у напрямі формування в Україні, по-перше, основних елементів сучасної ринкової інфраструктури, а по-друге, створення такої податкової і в цілому бюджетної системи країни, які більш чітко та обгрунтовано визначають доходну базу і межі державного та місцевих бюджетів, значно підвищують стимулюючу роль системи оподаткування в розвитку всіх сфер виробництва та підприємництва. Для цього слід докорінно змінити саму ідеологію формування і використання бюджетних ресурсів. Вони мають формуватися не зверху вниз, а навпаки — поступово від фінансів підприємств, місцевих бюджетів до державного бюджету на базі їх реального законодавчого розмежування, створення і використання. Головним принципом тут має бути те, що на республіканському рівні акумулюються та здійснюються лише витрати, які мають обгрунтоване загальнодержавне значення. Це ж стосується бюджетів різних рівнів регіонального і місцевого управління та самоврядування. Всі інші доходи мають залишатися і використовуватися там, де вони реально створюються і де переважно мешкають ті члени суспільства, які їх створюють. Цим буде підведено реальну економічну основу, по-перше, під гасло «економіка і держава для людини», а не навпаки; по-друге, під ефективне стимулювання розвитку підприємницької діяльності і більш успішне розв'язання проблеми створення нових робочих місць та працевлаштування незайнятого населення; і, по-третє, під створення необхідної соціальної інфраструктури, всієї системи конкретної соціальної допомоги населенню на місцях. Тож маємо економічні засади для створення необхідних життєвих умов, щоб повноцінно існувати і розвиватися кожному членові суспільства за місцем роботи і помешканням його родини.

Важливим напрямом сучасної ринкової економіки є формування повноцінного і ефективного **національного ринку**, який, по-перше, складався б з ринків капіталу, робочої сили і товарів, фондового, кредитного та валютного ринків, а, по-друге, передбачав необхідну лібералізацію цін і зовнішньоекономічної діяльності, поступове утвердження принципів вільної економіки і інтеграцію України в міжнародні регіональні та світовий ринки. Такий ринок дозволить повною мірою використати механізм взаємодії попиту і пропозиції, спрямований, насамперед, на якомога повніше задоволення життєвих потреб і запитів населення країни.

7. Обов'язковою передумовою утвердження в нашій країні соціальної ринкової економіки та реальної гуманізації всіх сфер соціально-економічного, політичного і духовно-інтелектуального життя є всіляке сприяння уряду в утвердженні в Україні такої **демократичної правової держави,** в якій законодавчо визнається і практично забезпечується **пріоритет загальнолюдських і національно-духовних цінностей, усіх загальновизнаних громадянських прав людини.** Насамперед це — державно-урядові гарантії права кожної людини на гідне життя, свободу і рівноправ'я, на прожитковий мінімум і захист від різних видів дискримінації, на участь у суспільно-політичному житті і гарантування вільного національно-культурного розвитку. Особливе значення тут має створення реальних гарантій для реалізації прав людини на свободу і соціальну справедливість в їх сучасному і повному розумінні, яке складається, зокрема, з права кожної людини на свободу совісті і віросповідання, вибору професії і робочого міста, доступу до засобів масової інформації і висловлювання власної думки, вступу до різних громадсько-політичних об'єднань і політичного волевиявлення, реалізації своїх національно-культурних і духовних запитів та потреб. Справжня демократія взагалі є вільне волевиявлення всіх громадян суспільства, яке можливе лише за умови практичної реалізації всіх законодавчо закріплених основних громадянських прав та обов'язків членів суспільства в економічній, соціальній, політичній, духовній та інших сферах їх нормальної і повноцінної життєдіяльності.

ДЕРЖАВА ДЛЯ ЛЮДИНИ, А НЕ ЛЮДИНА ДЛЯ ДЕРЖАВИ

Розмова з народним депутатом України В.Г. Бабичем, який представляє концепцію своєї партії

— Валерію Георгієвичу, я прочитав концепцію, що її пропонує Християнсько-демократична партія України. Мене вона зацікавила. Приміром, соціальне партнерство. Яким ви його бачите?

— Соціальне партнерство — це взаємне розуміння того, що соціальні потрясіння ведуть лише до інфляції, а то й до людських жертв. А нам, перефразуючи відомого реформатора, потрібні не великі потрясіння, а велика країна. Її створюють в умовах стабільності. А стабільність — це коли немає зневажених і скривджених. А є робітники, селяни, інтелігенція, ділові люди, що одержують гідну платню чи гідні прибутки за свою працю. Бізнесмен, який вкладає левову частку своїх доходів у виробництво, у нові технології, у створення робочих місць, — шанована людина. Робітник, селянин, які створюють матеріальні блага, продукти тощо і одержують гідну винагороду, — шановані в суспільстві люди. Так само і вчені, і всі інші корисні члени суспільства. Так само як і діти, і старі. От що таке соціальне партнерство, ось що забезпечує суспільству стабільність, а країні процвітання.

Повторюю: будь-які суспільні потрясіння ведуть завжди до інфляції, до занепаду, до нестабільності. І потім суспільство докладає величезних зусиль, аби налагодити нормальне життя.

Для забезпечення соціального партнерства, стабільності дуже важливо визначити грамотну й соціально справедливу систему оподаткування. Податки повинні сплачувати всі. Громадянин є носій податків, платник податків. Він обирає владу і він її утримує. І вона, влада, завжди повинна пам'ятати про того, за чиї гроші функціонує. Та громадянин з малими чи, скажемо інакше, скромними доходами має віддавати до казни 15—20 відсотків одержуваного, а людина з високими доходами — значно більший відсоток. Скажімо, у США багата людина з кожних 100 тисяч доларів, що їх вона витрачає на свої особисті потреби, понад 50 відсотків віддає суспільству у вигляді податку. І це правильно. Тут важлива стабільність законодавства і розумна роль держави у перерозподілі надприбутків окремих громадян в інтересах усього суспільства, передусім на медобслуговування, пенсійне забезпечення тощо. В такому суспільстві всі корисні, всі потрібні і нікого не гризе заздрість. А хто з платників податків обдурює країну й суспільство — знаходить місце у відповідному виправному закладі.

— Але ж нам ой як далеко до цього. Ми вичавлюємо всі соки з виробника товарів. Зізнаюсь, я останні роки весь час живу з постійним передчуттям біди. Знаю, дуже багато людей живе з таким самим передчуттям. Це психологічно дуже пригнічує. Скажу більше: саме соціальна безвідповідальність так званих «нових українців» сіє нестабільність у суспільстві й накликає лихо. Що я маю на увазі? Те, що так звані «нові українці» кинулися вкладати гроші у будівництво особистих розкішних особняків, купівлю шикарних авто, одне слово, у красиве життя. А треба було б — у виробництво, у робочі місця. Вкладання у розкіш на тлі зубожіння більшості населення я й називаю соціальною безвідповідальністю, що загрожує вибухом люті пограбованих людей. Бізнесмен у цивілізованій країні незрівнянно відповідальніший за наших скоробагатьків і корумпованих чиновників. Або держава приведе їх до тями, або пожнуть вони грона гніву. Третього не дано.

— Сьогодні можна сказати: бізнесмен украв — то жах, робітник украв — мовчанка, селянин — мовчанка. Всі знаємо, що крадуть і нині, так само як крали й учора. Лише в різних масштабах.

— Так, цупили з усіх заводів. Це називали принести з одного дому в інший. Та ж завод — то друга домівка. І колгосп — так само.

— І це, повірте, не соціалізм чи інший лад нав'язав. Треба розвивати особистість, громадянина. Наша партія прагне запропонувати основу розвитку держави і людської особистості. Ми і приписуємо, і пропонуємо: не держава — пуп землі, не все — заради неї, а все — для розвитку людини, для задоволення її здорових потреб. Вона, держава, повинна служити людині, своєму громадянинові і платникові податків. Конкретніше? Прошу. У нас весь час кажуть про соціальний захист пенсіонера, інваліда. Все правильно. Та нині корінь зла — в суб'єктивному підході до перерозподілу багатств, що дістаються державі. Передусім бюджетні кошти йдуть на оборону, на держпотреби, на оплату чиновництва. А де ж людина? А людина хоче небагато: нормально харчуватися, бути здоровою, мати можливість працювати, відпочивати, ростити дітей. І жити спокійно, почуватися захищеною від бандитів. Це все прості елементи, але держава не хоче думати передусім про це. Вона, держава, мислить, бачте, глобально. І тягне все до центру. І там розподіляє на користь передусім важливих, з її погляду, держструктур. Доходить до абсурду. Всі кияни потерпіли і страждають нині від наслідків катастрофи у Чорнобилі. Але і з киян стягують чорнобильський податок. Задля чого? А чиновникові так зручніше — все зібрати й розподіляти з центру. Там, бачте, краще знають потреби країни.

А ми кажемо: людина — над усі піклування держави. Тому й бюджет країни має формуватися знизу вгору. І вгору, до центру, мають потрапляти кошти лише на загальнодержавні потреби. А основні кошти: на навчання, охорону здоров'я, розвиток місцевої інфраструктури — повинні залишатися на місцях. За них місцева влада відповідає перед усіма своїми виборцями.

Узагалі всі соціальні питання громадян повинні розв'язуватися на рівні не вище районної ланки. Там, де живуть люди, а не де править центр. І місцевий виборний керівник зобов'язаний глибоко поважати кожного громадянина. Бо ж вони, платники податків, обрали його і утримують для того; щоб він на них і задля них працював.

Центр, який узяв на себе надто багато бюджетних турбот, продемонстрував поки що лише одну свою рису — вміння задушити вітчизняного товаровиробника.

— Знаєте, що мене вразило на останньому (за часом) спільному засіданні президії Верховної Ради та Кабміну? Виступає представник Кабміну Віктор Пинзеник і каже таке: товаровиробника ми податками задавили. Більше з нього не взяти. Тому є думка оподаткувати казино. Це дасть до скарбниці приблизно 30—40 мільйонів доларів на рік. На якість невідкладні потреби вистачить. От і весь, по суті, його виступ. А я думаю: гаразд, оподаткуйте й казино, так їм і треба. Але чому ж про товаровиробника — лише констатація?! Коли з його шиї зашморга знімати? Коли ж мислення буде не фіскальне, коли ж податки заохочуватимуть вітчизняного товаровиробника?

— Те, що ви почули на цьому засіданні, можна почути від багатьох представників податково-фінансової системи. Вона, система, вимагає свого. І щоб змінити вимоги, треба змінити систему. І справа не в Пинзенику, а саме в системі. Змінити її не так уже й важко. Сьогодні у нас є структура системи фінансів і система економічного розвитку держави. Це Мінфін і Мінекономіки. Мінфін відповідає за те, щоб максимально забезпечити бюджетні видатки. А вони ще й зростають великими темпами. Мінекономіки відводять роль знайти те, що б забезпечило в кінцевому підсумку поповнення бюджету. Мою пропозицію було висловлено вже двом президентам: об'єднати ці два відомства. Адже будь-який господарчий керівник знає, що таке плановий відділ і що таке бухгалтерія. Бухгалтерія завжди викачує гроші і каже: грошей немає. А плановий відділ бігає й не знає, як їх добути для нового відтворення. Але там спільний керівник — директор — поруч. І масштаби невеликі порівняно. А в масштабах держави все складніше. Тому і треба об'єднати два міністерства. Нехай в одному думають, як отримати і на що витратити. А так міністр фінансів, приміром, доповідає: у мене стількито платежів, мені треба поповнення бюджету — і розповідає, де він може отримати гроші. Давайте, мовляв, приміром, ПДВ і на імпорт запровадимо. В усьому світі сміються з цього нашого податку, бо це — подвійне оподаткування доданої вартості. А в нас воно є. Бо Мінфін за своєю природою лише так бачить спосіб отримати необхідне. І підприємець, таким чином, платить за обсяг продукції, що йому постачають. Яку він ще не продав, а може, і не продасть. Потім нараховується ще й акциз тощо. І податок на додану вартість фактично становить до 60—70%. Кому це допомогло, чи пожвавило підприємницьку діяльність, чи збільшило надходження до скарбниці? Ні. Бо підприємець — приватний чи державний — за таких умов працювати не зможе. І він — не зміг. Чи обійшов закон. У нас взагалі, як у казці Джанні Родарі про Цибуліно: залишилося лише запровадити податки на дощ, на сонце і на повітря.

— Реалізація вашої концепції передбачає, як на мене, довіру громадян до своєї держави. Але держава за останніх п'ять років зробила чимало для того, щоб цю довіру підірвати. Тому люди, яким вдалося заробити тисячу-другу доларів, радше їздять «човниками», привозять у країну залежані товари, тобто інвестують чужу економіку, знову цими товарами вимивають гроші і знову їх вивозять. А не вкладають у вітчизняну, скажімо, легку промисловість, у переробну тощо. Бо хто їм гарантує, що їхні вкладення не вкрадуть шахраї?..

Як цю довіру повернути? Адже це був би також крок до стабільності, до соціального партнерства.

— Знаєте, я хочу бачити президента, котрий відмовиться від влади як такої і розпочне керувати економікою держави. А не владарювати в державі. Влада має бути в людини. Кожної. Тоді це дає впевненість у своєму існуванні. Ця влада полягає у двох речах: у праві мати свою власність чи гроші та в праві ними порядкувати. З гарантією, що тебе не обдурять. Ані банки, ні трасти. Бо коли держава комусь видала ліцензію на операції з коштами громадян, то вона має контролювати і гарантувати, що громадян не буде ошукано. А там, де за дуже великі дивіденди людині пропонують ризикнути, — її не мають дурити, а казати правду: хочеш — ризикуй, не хочеш — вклади, де прибуток менший, але певніший. Отже, держава мусить відповідати за надані ліцензії. І друга не менш важлива умова. Людина має бути захищена у всіх своїх правах. Коли щось сталося, протягом 10 хвилин має з'явитися адвокат. І міліціонер, якщо потрібний його захист, має з'явитися миттю. І зробити все для забезпечення безпеки громадянина, якому щось загрожує. Наш народ, мені здається, ще не збагнув, що він володіє державою і він утримує всю державу. Він носій податку, а відтак — господар. Він платить зі своїх зароблених грошей, він утримує все, тому він на законних підставах має право спитати, чому погано працює та чи та служба, чому погано працює мер тощо. А в нас мер прийняти людину за честь не вважає. До начальника житлово-комунальної контори потрапити — і то проблема. І допоки держава не поставить інтереси людини понад адміністративні — так і буде. А допоки так буде — людина не стане вірити ні банкам, ні адміністрації, і не шукатиме можливості вкласти гроші у вітчизняне виробництво.

Потрясіння, якого зазнали наші люди з трастами, лише зараз повернуло державу обличчям до них, до цієї проблеми. Але наша система все ще гарантує захист кому завгодно, тільки не людині. А людина, що вкладає гроші, повинна, повторюю, мати стовідсоткову гарантію держави. Держава має бути зацікавлена побудувати ці гарантії. Так, щоб людина знала: от це підприємство має гарантії повернення капіталу, а інше — не має. Це підприємство може платити 10% річних, і гарантовано, а це платить 50%, але гарантії немає. Куди вкладати і скільки — вирішувати кожному.

І трасти було легко контролювати. За законом, траст міг керувати капіталом, що не більш як у п'ять разів перевищував розмір його статутного фонду. Якби банкам доручили перевіряти рахунки трастів, то дуже легко побачили б, коли якийсь із них узяв у своє керування непомірно багато. А вони брали в керування кошти, що сторазово перевищували статутний капітал. І всі вигукнули: ой, вони вкрали! Три авантюрники створили траст — і вкрали. А райвиконком, коли реєстрував цю компанію, ніс відповідальність лише за те, що адреса її правильна. Та завітайте сьогодні до будь-якої райдержадміністрації — і ви переконаєтесь, що за однією адресою може бути зареєстровано 20—30 компаній. Спрощено реєстрацію. Так, є моменти, які слід спрощувати, треба допомагати бізнесменам, підприємцям, треба не бюрократизувати систему. Але той, хто реєструє, мусить також відповідати за діяльність тих, кого реєструє. Тобто контролювати. Щоб гарантувати. Особливо ті види діяльності, де вкладник ризикує.

Дослідження показують: населення ще довіряє і вкладає гроші в банки. Радий відзначити, що Нацбанк посилює контроль, застосовує методологію комп'ютерної системи, контролює стабільність життєдіяльності банків повсякденно. Зовсім недавно цього не було. Отож, можна повернути довіру? Повернути цю довіру слід і самим принципом формування бюджетних видатків. Першим розділом бюджету має бути охорона здоров'я. Другим — освіта. Політика держави має забезпечити здоров'я й інтелектуальний розвиток громадянина, відродження нації. Якщо серйозно зайнятися генофондом нашої держави, нашого населення, подумати, що нас чекає через 10—20 років за збереження теперішніх тенденцій, то це — жах. Треба рятувати. Рятувати людину.

Пропонуючи свою концепцію, ми сподіваємося на розуміння і Президента, і Верховної Ради, і уряду. Щоб з їхніми можливостями розпочати глибшу розробку цієї програми. Щоб бюджет на 1997 рік приймали вже з кардинально новою стратегічною політикою. Коли б ми це почали 1996-го, то вже цей рік став би початком відродження народу України. І земля, і люди, й інші багатства дають змогу нам жити краще. А якщо діятимемо, як сьогодні, то попереду — глухий кут. Ось тут давайте знайдемо, а ось тут витратимо — це не стратегія держави.

Держава має сказати: народ — ось мета відродження. Народ, його мораль і духовність. Давно доведено, що лише морально багата, інтелектуально та фізично розвинута людина зможе піднести економіку держави, захистити й допомогти ближньому. Ми мусимо погодитись: скільки б ми сьогодні не платили, скажемо, працівникові міліції, але якщо цей працівник морально не підготовлений, він не буде ризикувати собою заради громадян.

Нам кажуть: держава врятує народ. Неправда. Народ врятує державу. Сьогодні якщо село не запрацює, виробництво не запрацює, наука не запрацює — не буде держави. І народ це розуміє. І готовий пережити ще один рік. Але — з надією. Він готовий піднести свою державу. Людина — ось багатство країни. Наша Християнсько-демократична партія розглядає соціально-економічний розвиток на засадах християнського вірування. Не вбий, не вкради, багатство людини — у духовності. Це для нас не просто слова. Ми закликаємо дотримуватись загальнолюдських, християнських цінностей. А все це втілюється в нормальні світські справи, структури, фінанси, податки. І тому ми пропонуємо підтримати цю стратегію управління державою. Ми готові до співробітництва заради людини.

Розмову вів Сергій ПРАВДЕНКО.

(Концепцію читайте на 11-й стор.).

Коментар

В човні без весел і вітрил

опинились об'єкти малої приватизації

ЯКЩО вірити статистиці Фонду держмайна України (ФДМУ), зміна форм власності відбувається прискореними темпами. Галичина, скажімо, рапортувала про завершення малої приватизації, що мало б свідчити про домінуючу роль в регіоні малого бізнесу. Проте реалії зовсім інші. Позбавлені постприватизаційної підтримки з боку держави, приватні підприємства малого та середнього бізнесу перебувають у становищі Робінзона в човні без весел і вітрил.

Інвестиційні потреби малого бізнесу, за підрахунками незалежних аналітиків, задовольняються на 1,5—2 відсотки. Причому навіть цей мізер забезпечують гранти та інвестиції міжнародних фінансових організацій — Світового банку, Міжнародної Фінансової Корпорації, ЄБРР та інших.

Конкурувати на товарному або фінансовому ринку з великим бізнесом новонароджені підприємці не можуть, оскільки, крім різних вагових категорій, є ще одна істотна причина — його підтримує державний чиновник, тому він не потребує весел і вітрил.

Тим часом, плисти у щасливе майбутнє сьогодні потрібно, долаючи шалений податковий циклон, під постійною загрозою або збанкрутувати, або пересісти з приватного човна на лаву підсудних.

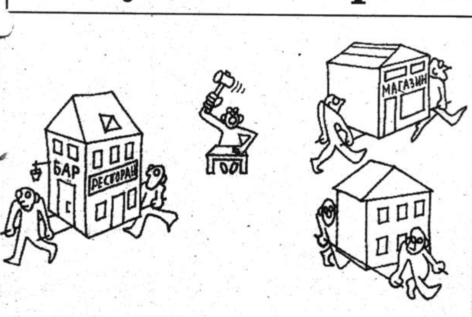
Попри все це, від державного берега, за статистикою ФДМУ, тільки за перші місяці цього року в Україні відплило понад 3 тисячі об'єктів малої приватизації. Якщо це виробники, то їх вже зараз непокоїть проблема збуту своєї продукції — покупець нині не вельми грошовитий. Якщо це посередник, то він зараз побивається, яким чином одержати прибуток за безглуздого ціноутворення, коли літр кока-коли більш як удвічі перевищує ціну літра фермерського молока.

З огляду на постприватизаційний період малого бізнесу, нові господарі з острахом вдивляються вперед — десь там береги Сполучених Штатів, на яких успішно працює, за останніми даними, 550 тисяч малих підприємств з оборотом більш як 800 мільярдів доларів. А поруч — кубинський берег, який обдуває з усіх боків палючим вітром реприватизації...

І очі розбігаються.

Денис ПАВЛІВ.

Судова... приватизація

ПАРАДОКС: в обласному центрі один з двоповерхових магазинів — «Чернігівський» — приватизовано за 1382 мільйони карбованців, комбінат громадського харчування «Дружба» (великий ресторан, бар!) — за 1900 мільйонів карбованців.

Регіональне відділення Фонду державного майна України тим часом визначило їм ціну відповідно 25,3 мільярда та 21 мільярд карбованців. Але, програвши в арбітражному суді цим та іншим позивачам, змушене було звернутися зі скаргою на дії місцевих суддів до голови обласної Ради Петра Шаповала, в органи прокуратури. За підрахунками скаржників, державний бюджет від примусової судової приватизації недоотримав 54,6 мільярда карбованців.

В арбітражному суді, куди я звернувся за роз'ясненнями, обурилися. Тут вважають, що, навпаки, регіональне відділення Фонду держмайна намагається перекласти відповідальність за власні прорахунки, некомпетентність на судочинство.

— Якби ми не діяли згідно із законами, порушували правові норми, — сказала голова арбітражного суду Чернігівської області Тетяна Омеляненко, — то нас поправив би Вищий арбітражний суд України.

Свої досить вагомі контраргументи виклав у розмові зі мною і начальник регіонального відділення ФДМУ Микола Литвинов. З його точкою зору щодо неправомірності подібної заниженої оцінки приватизованих комплексів не можна не погодитись. Адже за 1382—1900 мільйонів карбованців у Чернігові важко купити навіть трикімнатну квартиру. Чому ж трудові колективи-позивачі відстояли, «смішну» ціну? Хто їм підіграв? Хоча успіх «судової приватизації» пов'язують з талановитим київським адвокатом, але, як на мене, він ще більше був забезпечений інфляційними процесами, законодавчою плутаниною, запізнілими змінами методик оцінки майна. До того ж, перші орендні договори складалися в умовах постійних реорганізацій приватизаційних органів. Державні чиновники, не маючи достатньої практики у цьому, поспіхом підписували документи, які сьогодні не можуть відмінити ніякі нові закони. Дія постанови Верховної Ради від 29.02.1994 р. про мораторій на укладення договорів купівлі-продажу, скажімо, не розповсюджувалася на об'єкти виробничої сфери, що входять до комунальної власності, зокрема на той самий комбінат громадського харчування «Дружба». Регіональне відділення ФДМУ, діяло відповідно. Орендарі ж, поки у Києві та Чернігові думали, як бути, поспіхом здійснили приватизацію у судовому порядку, на основі завчасу погоджених цін, а також зобов'язань обладн.

«Смішні» ціни — не завжди породження інфляції. Так, скажімо, 17 квітня чернігівське відділення ФДМУ оцінило майно орендного підприємства «Чернігівський» у... 370 мільйонів карбованців. А вже через рік за нового керівництва його оцінено у 25 мільярдів! Зрозуміло, орендарі скористалися цим протиріччям лише на свою користь.

Трагедії у цьому, як на мене, великої не буде, якщо приватизовані майнові комплекси завтра запрацюють на повну потужність і віддадуть належне державі податками. Можливо, це добре, що, попри всі перепони і навіть соціальну несправедливість, люди бачать вихід із своїх проблем у прискоренні приватизації.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Оптимісти — з дивідендами. Песимісти — з сумнівами

ФЕНОМЕН масової психології. Біля сумських ЖЕКів люди, щоб оформити 1,5-2 мільйони компенсації за комунально-житлові послуги, ладні вистояти в чергах півдня. А придбати майновий сертифікат, який уже сьогодні коштує в десятки разів більше, багато хто з громадян не знаходить часу.

Нині близько двох третин громадян області стали власниками сертифікатів. А решта? Може, їх відлякує надто забюрократизована процедура отримання документа? Але я переконався: клієнта обслуговують за лічені хвилини. Досить пред'явити паспорт, заплатити 45 тисяч карбованців і розписатися за сертифікат.

— Це єдина причина ймовірних у нас інцидентів — недбало складені списки, — каже завідувачка філії Ольга Шевцова. — В середньому на 100 чоловік, яких щодня обслуговуємо, трапляється тричотири таких випадки.

— І що, ви справді видаватимете сертифікати лише до 1 травня, як-от написано в оголошенні?

— Треба розбурхати пасивних, та й ми одержали відповідного листа з питань прискорення темпів приватизації від обласної адміністрації. Наприкінці минулого року, коли поширилися чутки про припинення видачі сертифікатів, наші контролери насилу встигали обслуговувати клієнтів. А тепер знову затишшя, не допомагають навіть письмові звернення прийти і забрати свій сертифікат.

Зрештою, то особиста справа кожного: вступати в право володіння часткою державної власності чи ні. А у того, хто вже має на руках сертифікат, голова болить за інше: як і куди його вкласти? Можна вдатися до послуг восьми фінансових посередників, зареєстрованих в області. Однак переважна більшість звертається до регіонального центру сертифікатних аукціонів та його підрозділів у містах.

В офісі дирекції центру відвідувачі можуть узяти будь-яку інформацію і про загальні правові засади приватизації, і про конкретні об'єкти, які виставлятимуть на черговий аукціон. Якщо людині замало спеціальних буклетів, листівок, іншої друкованої продукції, на будь-які запитання готові відповісти кваліфіковані консультанти. Щоразу на аукціон (їх відбулося вже 12) виставляють 350—400 підприємств. Легко уявити стан того, хто має зробити вибір. Тож, хоча до обов'язків співробітників центру не входить реклама переваг тих чи інших підприємств, на видноті в залі вивішено перелік найбільш привабливих з точки зору центру об'єктів.

Та все це не дає очікуваного ефекту: з виданих громадянам майже 900 тисяч сертифікатів узяли участь у аукціонах і здобули постійну «прописку» трохи більше третини. Вочевидь, частина «виїхала» з регіону, частина осіла у перекупників, та основна маса сертифікатів залишається у населення.

— Якнайшвидше вивести сертифікати в активну фазу — першочергове завдання наших служб, — каже заступник директора центру Галина Олександрова. — Тому перевагу віддаємо агітації за місцем проживання і роботи громадян. Завдяки цьому в окремих населених пунктах свої сертифікати для розміщення через аукціони передали майже всі жителі. На такі мобільні форми діяльності покладаємо велику надію, тим паче, що з 1 лютого ми перестали отримувати кошти на ведення рекламної кампанії.

— Так, західні інвестори з огляду на низькі темпи приватизації в Україні припинили фінансування реклами, але процес і без реклами не зупинити. Поки одні комплексують, вичікують, інші вже одержують дивіденди, як, скажімо, акціонери Сумського ВАТ «Інтернафтогазбуд». Може так статися, що песимістам доведеться кусати лікті, бо вибирати не буде з чого.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

Підприємці знехтували аукціони

У ЧЕРНІВЦЯХ почастішали приватизаційні аукціони. Однак два останні торги не відбулися.

Охочих придбати нерухомість можна зрозуміти: регіональне відділення Фонду держмайна запропонувало на продаж не зовсім повноцінні для комерції об'єкти через незручне місцерозташування, малі торгові площі.

Згідно з чинними правилами, якщо на запропоновані об'єкти не було належної кількості претендентів, то їх продають тому, хто перший подав заявку. Нерухомість піде не з молотка, а за звичайною схемою і за нижчою ціною.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Земля — з молотка

Перший земельний аукціон відбувся у Сумах. Учасникам торгів було запропоновано вибороти право оренди впродовж 10 років на 5 невеликих ділянок.

Землю придбали підприємці під нові об'єкти торгівлі та автозаправку. А міська казна одержала додатково майже 4 мільярди карбованців.

Максим ВІТАЛІЇВ.

Сумська область.

КУРСИ ВАЛЮТ	КУПІВЛЯ			ПРОДАЖ		
	USD	DM	RUR	USD	DM	RUR
Чернігів	190,5	130	39	198	134	40
Сімферополь	198—200	134—136	39—40	201—203	137—139	40—41
Донецьк	194	128	40	198	134	42
Кіровоград	196	127	38	200	134	40

Інформація про додатковий випуск акцій
відкритого акціонерного товариства «Комінформсистема»

1. Характеристика емітента

1.1. Повна назва емітента—юридичної особи: відкрите акціонерне товариства «Комінформсистема».

Скорочена назва — ВАТ «Комінформсистема».

Індентифікаційний код 14295855.

1.2. Юридична адреса: 252011, Україна, Київ, вул. Лєскова, 9.

1.3. ВАТ «Комінформсистема» створено за наказом Державного комітету України з матеріальних ресурсів від 6 січня 1994 року №2 та зареєстровано Печерською районною державною адміністрацією Києва 15 лютого 1994 року, перереєстровано 14 лютого 1996 року, реєстраційний номер 0887600.

1.4. Статутний фонд, сформований першою емісією акцій, становить 905000000 (дев'ятсот п'ять мільйонів) українських карбованців.

1.5. Предмет діяльності ВАТ «Комінформсистема» —розробка та впровадження інформаційних технологій на основі використання засобів обчислювальної техніки, оргтехніки та зв'язку.

1.6. Баланс на 01.01.96 (млн. крб.)

АКТИВ	
1. Основні засоби та інші позаоборотні активи	37403
2. Запаси і витрати	2252
3. Кошти, розрахунки та інші активи	7467
Баланс	**47122**
ПАСИВ	
1. Джерела власних та прирівняних до них коштів	40171
2. Довгострокові пасиви	-
3. Розрахунки та інші пасиви	6951
Баланс	**47122**

1.7. Середньоспискова кількість працюючих — 145 чоловік.

1.8. Посадові особи ВАТ «Комінформсистема».

Голова правління — Лебедєв Євген Володимирович, освіта вища, стаж роботи 41 рік.

Головний бухгалтер — Горбик Вікторія Вікторівна, освіта вища, стаж роботи 38 років.

2. Дані про емісію акцій

2.1. Додатковий випуск акцій ВАТ «Комінформсистема» здійснюється на підставі рішення правління товариства (протокол №4 від 15 лютого 1996 року).

2.2. Мета випуску акцій — фінансування виробничих та науково-дослідних програм підприємства.

2.3. Категорія цінних паперів, що випускаються; — прості іменні акції, які випускаються за безготівковим розрахунком у вигляді запису на рахунках і підтверджуються сертифікатом акцій.

2.4. Номінальна вартість однієї акції 1000 (одна тисяча) українських карбованців.

2.5. Кількість акцій, що випускаються — 301650 (триста одна тисяча шістсот п'ятдесят) штук. Акції додаткової емісії мають серію А та порядковий номер з №905000 до №1206650.

2.6. Загальний обсяг додаткової емісії становить 301650000 (триста один мільйон шістсот п'ятдесят тисяч) українських карбованців.

2.7. Передплата і продаж акцій здійснюватимуться з 25 квітня 1996 р. до 30 квітня 1996 р. за адресою: Київ, вул. Лєскова, 9. У розміщенні додатково випущених акцій емітент послугами торговця цінними паперами не користується.

2.8. Часткова оплата акцій не передбачається. Акціонерам, які повністю сплатили вартість акцій, видається сертифікат на сумарну номінальну вартість акцій, що перебувають у їхньому володінні.

2.9. Курсова вартість акцій визначається за домовленістю.

2.10. У разі перевищення передплати на акції розміру запланованої емісії правління товариства приймає рішення про відхилення зайвої передплати. Відмова у передплаті проводиться згідно з переліком передплатників з кінця переліку. У разі недосягнення рівня передплати оплачений статутний фонд збільшується на фактичний обсяг передплати.

2.11. Перелік та результати попередніх емісій.

2.11.1. У результаті першої емісії було випущено 905000 простих іменних акцій номінальною вартістю 1000 крб. на загальну суму 905000000 крб., які повністю розповсюджено між акціонерами. Реєстраційний номер 104/1/96 від 19.02.96 Міністерства фінансів України.

Розміщення за пільговою передплатою 301200 акцій на загальну суму 301200000 крб., у тому числі:

за приватизаційні сертифікати 166950 акцій на суму 166950000 крб.;

за власні кошти 134250 акцій на суму 134250000 крб.

Продаж на конкурсних засадах громадянам України та фінансовим посередникам за приватизаційні сертифікати через сертифікатний аукціон 332300 акцій на суму 332300000 крб.

2.12. У власності керівних працівників емітента знаходиться 35350 акцій, що становить 3,91% статутного фонду.

2.13. На момент здійснення додаткової емісії у державній власності знаходиться 271500 акцій на суму 271500000 крб., що становить 30% статутного фонду.

2.14. Права акціонерів:

брати участь у загальних зборах акціонерів особисто або через представника;

на одержання дивідендів пропорційно кількості акцій;

користування переважним правом на придбання акцій майбутніх випусків.

2.15. Першочергове право на придбання акцій додаткової емісії мають акціонери ВАТ «Комінформсистема» за номінальною вартістю.

2.16. Сплата дивідендів за акціями ВАТ «Комінформсистема» здійснюється щорічно в місячний строк після затвердження річного звіту шляхом перерахування коштів на особистий рахунок акціонера або іншим чином за рішенням вищого органу товариства.

2.17. Фактори ризику, які потрібно брати до уваги:

політична та економічна нестабільність;

зміни в законодавстві та оподаткуванні.

2.18. На момент подання інформації про додатковий випуск акцій ВАТ «Комінформсистема» простроченої кредиторської заборгованості немає.

2.19. Телефон для довідок 295-31-70.

ВАТ Ремторгустаткування
Майже 50 років

Проводить: технічне обслуговування, монтаж і налагодження торговельно-технологічного, холодильного устаткування, касових апаратів вітчизняного та зарубіжного виробництва, автоматів газводи, систем вентиляції.

Виконує: капітальний ремонт електродвигунів, промислових та побутових холодильних агрегатів, вантажних візків ТГВ, заміри опору ізоляції та проводів, паспортизацію вентиляційних систем; ремонт та метрологічну повірку приладів надмірного тиску — манометрів типу ОБМ, ОБВ, МТ, МТП, ЕКМ та їм подібних.

Виготовляє: м'ясорубки МР-250, запасні частини до холодильних агрегатів типу ФАК, ИФАК, МВВ та інші.

Наша адреса: 252680, Київ-МСП 680, вул. Машинобудівна, 44. Телефон для довідок 446-43-51, т/факс (044) 446-11-12.

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело № 232-8 о признании банкротом малого частного предприятия «Анна». Юридический адрес: 334200, Крым, г. Ялта, п/о Санаторное, ул. Гагарина, д. 5, кв. 42, р/с 1468214 в Ялтинском отделении Укрсоцбанка.

По имущественным требованиям кредиторы могут обратиться в Арбитражный суд Республики Крым.

Арбитражным судом Днепропетровской области (320004, г. Днепропетровск, пр. Кирова,1) возбуждено дело № 13-214/б о банкротстве производственного объединения «Павлоградский химический завод» (323000, г. Павлоград, Днепропетровская обл., ул. Заводская, 53, р/с 000263202 в Павлоградском филиале КБ «Приватбанк» Павлограда, МФО 305727).

Заявления кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца.

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело № 335-2 о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «Лыков» и К», юридический адрес 334320, г. Евпатория, ул. Некрасова, 51/19 кв.97, расчетный счет 1467330 «Укрсоцбанк».

По имущественным требованиям кредиторы могут обратиться в Арбитражный суд Республики Крым.

Арбітражний суд Черкаської області (м. Черкаси, бульвар Шевченка, 307) порушив справу № 41/8 про банкрутство Матусівського цукрового заводу.

Адреса боржника: 258582, с. Матусів Шполянського району Черкаської області, розрахунковий рахунок 000404604 в Шполянському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 354284.

Арбітражним судом Чернівецької області від 21.12.95 року порушено справу про банкрутство колективного сільськогосподарського підприємства «Прикарпаття» (с. Корчівці Глибоцького району Чернівецької області), розрахунковий рахунок № 000400616 у Глибоцькому відділенні банку «Україна» АК, справа № 768/31 Б.

Арбитражный суд Харьковской области (310002, г. Харьков, ул. Сумская, 64, Дом Советов), возбудил дело о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Парк-92» (юридический адрес: г. Харьков, ул. Асхарова, 16, кв. 63). Письменные заявления с имущественными требованиями к должнику принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Запорожской области (330001, г. Запорожье, ул. Шаумяна, 4) 25 декабря 1995 года возбудил дело № 5/3-468 о признании банкротом птицесовхоза «Елизаветовский» (Запорожская область, Приморский район, с. Елизаветовка, 332400, расчетный счет 406411 в Приморском отделении Агропромбанка «Украина», МФО 313214, г. Приморск).

Претензии кредиторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Інформація про другий випуск інвестиційних сертифікатів
Закритого акціонерного товариства
«Центральний інвестиційний фонд»

А. Відомості про інвестиційний фонд

1. Повне найменування: Закрите акціонерне товариство «Центральний інвестиційний фонд». Скорочене найменування: ЗАТ «ЦІФ».
2. Тип фонду закритий.
3. Термін дії 10 років.

Б. Інвестиційна декларація

1. Місцезнаходження Фонду: Київ, вул. Грушевського, 30/1. Фонд зареєстровано держадміністрацією Шевченківського р-ну Києва 12.04.1994 р. Свідоцтво про державну реєстрацію № 0091-5509-АТ.

2. Предметом діяльності Фонду є виключно спільне інвестування — діяльність, яка здійснюється в інтересах і за рахунок засновників та учасників інвестиційного фонду шляхом випуску інвестиційних сертифікатів та проведення комерційної діяльності з цінними паперами (дозвіл ФДМУ № 20 від 25. 08.1994 р.).

3. Напрямами діяльності Фонду є інвестиції в акції і облігації, придбання паїв та часток, що належать державі в майні господарських товариств в процесі приватизації підприємств нафтогазового комплексу, транспорту, будівництва, зв'язку, інші активи.

4. Статутний фонд становить 5000000000 (п'ять мільярдів) крб.

5. На діяльність Фонду накладено обмеження згідно з діючим законодавством.

6. Інвестиційний сертифікат — цінний папір, що випускається Фондом та дає право його власникові (учаснику Фонду) на отримання доходу у вигляді дивіденду. Інвестиційний сертифікат не дає його власнику права на участь в управлінні Фондом.

7. Організацію продажу інвестиційних сертифікатів здійснює інвестиційний керуючий Фонду за адресою: Київ, вул. Грушевського, 30/1.

8. Інвестиційні сертифікати пропонуються до розміщення та викуповуються Фондом по ціні, яка дорівнює вартості чистих активів, підлягають вільному продажу.

9. Фонд випускає інвестиційні сертифікати без зобов'язання їх викупу до закінчення терміну діяльності Фонду. Інвестиційні сертифікати закритого інвестиційного Фонду підлягають викупу фондом після закінчення строку його діяльності.

Учасникам закритого інвестиційного Фонду не гарантується фіксований розмір дивідендів.

10. Отриманий Фондом чистий прибуток підлягає повному розподілу між засновниками та учасниками Фонду у вигляді дивідендів.

11. Виплата дивідендів засновникам та учасникам Фонду здійснюється інвестиційним керуючим у порядку, встановленому загальними зборами засновників Фонду. Дивіденди виплачуються за підсумками фінансового року, починаючи з першого квітня року, наступного за звітним. Дивіденди перераховуються на рахунки або видаються готівкою за адресою: Київ, вул. Грушевського, 30/1. У разі зміни місця виплати дивідендів інформація про це додатково публікується в пресі.

12. За рахунок Фонду сплачуються комісійні та винагороди інвестиційному керуючому, аудитору, депозитарію, а також відшкодовуються усі витрати, пов'язані з діяльністю Фонду.

В. Дані про емісію інвестиційних сертифікатів

1. Рішення про другий випуск інвестиційних сертифікатів прийнято на зборах засновників 20.12.1995 р. (протокол № 2).

2. Сума випуску інвестиційних сертифікатів: 3000000000000 (три трильйони) крб.

Категорія інвестиційних сертифікатів: іменні.

Кількість: 60 000 000 (шістдесят мільйонів) штук.

Номінальна вартість: 50 000 (п'ятдесят тисяч) крб.

3. День початку продажу: 22 березня 1996 року.

4. На початок продажу інвестиційні сертифікати будуть реалізовуватись за номінальною вартістю.

5. Обмежень щодо максимальної кількості інвестиційних сертифікатів, дозволених для придбання одним інвестором, не передбачається, окрім випадків, передбачених діючим законодавством.

Г. Перелік та результати попередніх емісій

1. Закрите акціонерне товариство «Центральний інвестиційний фонд» здійснило емісію акцій на загальну суму 5000000000 крб. (на розмір статутного фонду). Було здійснено випуск 100000 простих іменних акцій номінальною вартістю 50000 крб. кожна. Всі акції сплачено за номінальною вартістю повністю. Свідоцтво Міністерства фінансів про реєстрацію № 326/1/94 від 16.08.1994 р.

2. Закрите акціонерне товариство «Центральний інвестиційний фонд» здійснило емісію інвестиційних сертифікатів на загальну суму 75000000000 крб. Було здійснено випуск 1500000 штук інвестиційних сертифікатів на пред'явника номінальною вартістю 50000 крб. кожен. Всі сертифікати реалізовані за номінальною вартістю повністю. Свідоцтво Міністерства фінансів України про реєстрацію № 21/3/94 від 10.08.1994 р.

Д. Відомості про засновників

Акціонерне товариство закритого типу «Фірма «Торговий дім».

Український акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк.

Акціонерне страхове товариство «Вексель».

Акціонерне господарське товариство «Світанок».

Центральна рада профспілки працівників Промінвестбанку України.

Е. Органи управління

Спостережна рада:

Матвієнко Володимир Павлович — голова правління Українського акціонерного промислово-інвестиційного банку.

Соболєв Борис Володимирович — президент Української державної кредитно-інвестиційної компанії.

Павленко Анатолій Федорович — ректор Київського економічного університету.

Кісіль Василь Іванович — доцент кафедри міжнародного приватного права Національного державного університету.

Ясюк Валерій Миколайович — заступник голови правління ЗАТ «Фірма «Торговий дім».

Є. Відомості про інвестиційного керуючого

ТОВ «Фондова операційна компанія». Дата реєстрації —25.03.1992 р. Державний реєстраційний номер —0091-1813-ЛТД. Дозвіл на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів № 125 від 30.06.1993 р.

Ж. Відомості про депозитарій

ЗАТ «Український кредитний банк». Дата реєстрації —12.10.1993 р. Державний реєстраційний номер — 127. Дозвіл на здійснення діяльності як депозитарію № 38 від 08.07. 1994 р.

З. Права власників інвестиційних сертифікатів

Власники інвестиційних сертифікатів мають право:
— отримувати дивіденди;
— вільно розпоряджатись інвестиційним сертифікатом;
— інші права, передбачені чинним законодавством.

И. Відомості про аудитора

ТОВ «Галс-аудит». Ліцензія Аудиторської палати України № 000475 від 27.12.1994 р.

7 мая 1996 года в 11.00 состоится общее собрание акционеров ОАО «Севастопольский пиво- безалкогольный завод»

по адресу: 335009, г. Севастополь, ул. Делегатская, д.2.

Повестка дня:

1. Подведение итогов за отчетный период.
2. О внесении изменений в устав АО.
3. О проведении второй эмиссии.
4. Выборы членов правления, председателя правления и ревизионной комиссии.

Регистрация акционеров (их представителей) будет производиться 7 мая 1996 года с 8.00 до 10.00 в помещении лекционного зала ОАО «Севастопольский пиво-безалкогольный завод». С проектами документов, выносимых для рассмотрения общим собранием, можна ознакомиться в бухгалтерии ОАО «Севастопольский пиво-безалкогольный завод» с 10 апреля 1996 г. с 10.00 до 16.00.

Справки по телефону: 36-66-57.

ПРОГРАМА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ
навчання, консультації та сприяння

Британський фонд Ноу-Хау оголошує ВІДКРИТИЙ КОНКУРС ПІДПРИЄМСТВ

1. Конкурс проводять Британський фонд "Ноу-Хау" та Міжнародний Центр приватизації, інвестицій та менеджменту.
2. Метою навчальної програми є надання підтримки агробізнесовим підприємствам, покращення їх діяльності шляхом набуття досвіду у бізнес-плануванні в умовах ринкової економіки, сприяння встановленню контактів з банками та іноземними інвесторами.
3. Навчання буде складатись з чотирьох курсів:
а) Основи бізнес-менеджменту та реструктуризації.
б) Розробка бізнес-планів.
с) Комп'ютерні методики по виконанню фінансових розрахунків для бізнес-планів.
д) Фінансовий аналіз та менеджмент приватизованих підприємств.
4. Навчання буде тривати чотири тижні і буде безкоштовним для групи менеджерів з 15 підприємств. Протягом навчальної програми підприємства-учасники підготують при допомозі зарубіжних консультантів бізнес-плани для себе (у відповідності з вимогами міжнародних фінансових установ)

Умови конкурсу

Діяльність підприємств у сфері агробізнесу (харчопереробні підприємства, компанії, які займаються постачанням матеріально-технічних ресурсів сільському господарству; компанії, які займаються розподілом, зберіганням або транспортуванням сільськогосподарської продукції).
Не приймаються пропозиції від підприємств, що займаються виробництвом тютюну і алкоголю, за винятком тих, що виробляють вино та пиво.

Наявність оригінальних проектних пропозицій.
Форма власності: перевага буде надаватись приватним компаніям, а також приватизованим підприємствам, включаючи підприємства, які будуть приватизовані до кінця 1996 року.
Розмір підприємства:
- вартість основних засобів - від 0,1 до 2 млн. дол. США;
- чисельність працівників від 50 до 2000 осіб.

Для участі у конкурсі необхідно подати заяву з короткою характеристикою підприємства, котра свідчить про відповідність вище вказаним вимогам, за адресою: 252057, м.Київ, вул. Ежена Потье, 20 Міжнародний Центр приватизації, інвестицій та менеджменту.
Після розгляду заяви респондентові буде надіслано опитувальник для подальшого ознайомлення та остаточного відбору.

Контактні телефони: (044) 230-2624
(044) 446-0117
факс. (044) 446-8277
Заяви необхідно подати не пізніше 29 квітня.

м.Київ
вул. Ежена Потье, 20
Міжнародний Центр приватизації, інвестицій та менеджменту

ЗАЯВКА
на участь у конкурсі

1. Дата ____
2. Найменування підприємства ____
3. Юридична адреса ____
4. Телефон/факс ____
5. Контактна особа ____
6. Діяльність у сфері агробізнесу, харчопереробної промисловості, сільськогосподарської торгівлі ____
7. Структура форм власності ____
8. Вартість основних засобів ____
9. Чисельність працівників підприємства ____
10. Наявність комп'ютера класу 486 з програмним забезпеченням Exel (так, ні) ____

Міжнародний центр приватизації, інвестицій та менеджменту
International Centre of Privatization, Investment and Management

ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ПО ПРОГРАМАХ:

1-3.04.96

"Функциональна модель спеціальних економічних (вільних) зон. Проблеми організації та менеджменту"

☎ (044) 446-01-17, 230-26-24
446-82-77

Объявление о продаже акций и облигаций

Сельскохозяйственное Открытое акционерное общество «Контрольне обладнання», ЗКПО 19367476, уставный фонд — 158,0 млрд. крб., имеющее в пользовании 2675,5 га земли, освобожденное от уплаты налога на прибыль по ноябрь 1999 года, предлагает к продаже:

1. Облигации на предъявителя в объеме 1960 шт., срок выпуска с 1 марта 1996 года, срок погашения 1 марта 1998 года. Стоимость одной облигации — 100 $US. Проценты выплачиваются ежеквартально в размере 18% годовых от стоимости облигации.

2. Простые акции на предъявителя второго выпуска в объеме 3000 шт., стоимость одной акции — 70,67$US. Выплата дивидендов производится ежеквартально в размере не менее 12% годовых от стоимости акции.

Покупатели оплачивают стоимость облигаций и акций в национальной валюте Украины по курсу НБУ на день продажи.

Предложения о покупке акций и облигаций прошу направлять: г. Киев, ул. Энтузиастов, 5, офис 165; тел. 555-87-14; т./факс 544-92-11 с 9-00 до 18-00.

К сведению общественности

Международное инвестиционно-производственное неуставное объединение «УРФЕМКУРГРЭСЕМЗ» обратилось в Национальную комиссию по вопросам регулирования электроэнергетики Украины с просьбой о выдаче лицензии на осуществление предпринимательской деятельности, связанной с поставкой электрической энергии по нерегулируемому тарифу на территории Украины.

**Почтовый адрес Дирекции: Киевская обл., г. Вишневое, ул. Ленина, 86.
Телефон (044) 291-08-07, факс (044) 293-17-66.**

К сведению общественности

Акционерное Общество Открытого Типа «Укрподшипник» обратилось в Национальную комиссию по вопросам регулирования электроэнергетики Украины с просьбой о выдаче лицензии на осуществление предпринимательской деятельности, связанной с поставкой электрической энергии по нерегулируемому тарифу на территории Украины.

**Почтовый адрес: 340055, г, Донецк, ул. Челюскинцев, 161.
Телефон (0622) 35-23-59. Телетайп 615201 «БУРЯ».
Телекс 115270 VOIN UX. Факс (0622) 35-10-47.**

Словник співаків України

4. Кияни називали її Афродітою, бакинці — природною українкою

1912 рік... На сцені Київської опери йде одна з найчарівніших опер світового репертуару — «Самсон і Даліла» К.Сен-Санса. Співає примадонна Зінаїда Рибчинська, яка у сцені спокуси Самсона виступає майже оголена, що на той час уже було сенсацією. За свідченнями сучасників, артистка творила на сцені священнодійство і вражала своєю надзвичайно красивою і пружною фігурою. Кияни називали її Афродітою.

...Для учениці Кам'янець-Подільської гімназії Зінаїди Рибчинської (народилася 16 лютого 1885 року) сцена дуже рано стала життям. Разом з подругою, у майбутньому славетною співачкою Лідією Липковською, часто виступала у гімназійних концертах і виставах. 1907 року блискуче закінчує музичну школу Миколи Лисенка (клас професора М.Зотової). Восени 1907-го успішно дебютує на сцені Тифліської опери в партії Ольги в «Євгенії Онєгіні». Співпраця з кращими акторами й режисерами, а також наполеглива робота над собою відразу висувають її в ряди кращих солісток. Вона мала не велике, але досить красиве і гнучке меццо-сопрано, рівне в усіх регістрах. Незабаром вона вже з успіхом співає в Пермі (1908—1909), Харкові (1909—1910) і, нарешті, восени 1910 року приїздить до Києва.

А влітку 1911-го їде до Італії, де кілька місяців удосконалюється у знаменитої співачки Адель Борш (проходить з нею партію Кармен). Крім того, там вона навчається живопису у художника Енцо Бранбілла і вивчає історію оперного мистецтва. Повернувшись до Києва, бере участь у гастролях італійських артистів в «Аїді», «Трубадурі» Дж.Верді, «Джоконді» Г.Понкієллі,і нарешті в «Кармен» Бізе, вражаючи киян чарівним голосом і майстерною грою. Особливо блискуче вона виконує партію Амнеріс в «Аїді», де витримує форми й жести єгипетського стилю. Завдяки вельми сценічній зовнішності й фігурі, розкішним костюмам, привезеним з Італії, яким надавалося велике значення, її королівська героїня поставала у всій величі.

Але найвищим досягненням Зінаїди Рибчинської на київській сцені була Даліла.

«У Далілі, — згадує М.Ростовська, — Рибчинська дає справді чарівний образ. У неї, крім блискучих чашок на персах і прикрас у зачісці та на шиї, до пояса не було жодної тканини. Спідниця прозора, вишиті на ній бісером великі квіти і на талії пояс з камінням. Маса ланцюжків в каміннях навколо пояса спадають до колін. Локони її темно-золотистого волосся створюють на голові короноподібну форму і спускаються дрібними кільцями по спині до пояса».

З 1912 року Рибчинська співає на сцені Одеської опери. «Кожен новий виступ Рибчинської дедалі більше переконує, що перед нами велика артистка», — писав одеський критик. Потім вона знову співає в Тифлісі (1915—1916), де публіка її обожнює. Особливо її любили в партії Кармен. Після сезону в Катеринбурзі (1916—1917) Зінаїда Сергіївна повертається до Києва, де співає аж до 1925 року, тобто до від'їзду до Москви.

Де тільки можна було, Зінаїда Рибчинська намагалася пропагувати українську культуру. Найчастіше в шевченківських концертах. Ось що писала про неї бакинська газета «Каспий»: «Природня українка, вихованка школи Лисенка, артистка чудово виконала декілька пісень, і ми почули великого обсягу голос з чарівними соковитими низькими нотами».

З 1925 року З.Рибчинська переходить на драматичну сцену у московський театр імені Мейєрхольда. Хоча за нагоди виступає й на оперній сцені. Так, 1928 року відбулися її гастролі до Італії — тріумф в театрах Лукки, Анкани та інших міст.

Однак фінал цієї феєричної діяльності був печальний. 1937 року репресовано її чоловіка, відомого режисера Я.Глинського. Її звільняють з театру. Але вона не впадає в розпач: повертається до колишніх студій живопису, захоплення костюмами. До останніх днів життя займається художньою вишивкою.

Померла З.Рибчинська у глибокій старості 8 квітня 1964 року в Москві, заповівши поховати своє серце в рідному Кам'янці-Подільському.

Іван ЛИСЕНКО.

Ще раз про державне мито для ветеранів

НА АДРЕСУ редакції надійшло багато листів у відповідь на юридичну консультацію «Від держмита ветеранів звільнено», опубліковану в нашій газеті 23 листопада 1995 року.

На жаль, до матеріалу вкралися помилки, про які сам автор консультації не знав. У зв'язку з чим редакція повертається до питання про сплату держмита ветеранами.

Відповідно до ст.13 п.23 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (22.10.93 р.), а також п.18 ст. 4 декрету Кабінету міністрів України «Про державне мито» від 21 січня 1993 р., від стягнення мита всіх видів звільняються тільки інваліди Великої Вітчизняної війни і прирівняні до них у встановленому порядку особи, а також особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною.

Малюнки Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Спорт

Депутат, директор радгоспу на полі... футбольнім

Мало не прикметою сьогодення стало нарікання на економічну скруту. Виняток становить хіба що Миргородщина. Тут, кинувши виклик горезвісній скруті, улітку вирує знаменитий Сорочинський ярмарок. А недавно Миргород «окупували» майже півтисячі літніх людей, не обтяжених меркантильними клопотами.

Два дні тривала традиційна спартакіада ветеранів сільського спорту Полтавщини. Її учасники змагалися з п'яти видів.

Із особливою гостротою точилися змагання серед чоловічих волейбольних команд старшої вікової групи, де гравці вже встигли «розміняти» 45 років. На компліменти заслуговує жіноча волейбольна команда, котру створили у Миргороді понад десятиріччя тому. До її складу входять працівниці райспоживспілки і колективів сільськогосподарських підприємств. У впертих поєдинках команди-суперниці пересвідчилися: що не кажи, а привітні господарки не втратили вміння і завзяття. А відтак — перемоги в обласних змаганнях і спартакіадах сільських трудівників: на Сільських спортивних іграх Полтавщини, Спартакіаді на призи Сорочинського ярмарку, Козацьких іграх.

У нинішній спартакіаді брали участь і люди, знані не лише в області, а й далеко за її межами. Ось хоча б директор радгоспу «Великокручанський» Пирятинського району Іван Близнюк, він же депутат Полтавської Ради народних депутатів та член центральної ради фізкультурно-спортивного товариства «Колос». Цього разу Іван Федорович виступив на засніженому полі у турнірі з міні-футболу, котрий завойовує дедалі більшу популярність.

Його землячка Надія Шамфарова з Пирятина — незмінний учасник і переможець обласних колосівських змагань із шахів. Нині вона на заслуженому відпочинку. Але і цього разу не поступилася короною.

Серед чоловіків 35—45 років найкращими стали волейбольні команди Диканського, Зіньківського і Миргородського районів. До поєдинків з міні-футболу на снігу краще підготувалися господарі спартакіади — миргородці, а також футболісти Гадяцького і Пирятинського районів.

Далі наголошу на позитивному значенні спартакіади, точніше, лише на одній складовій його. Важко переоцінити той емоційний заряд, який отримали від спілкування ветерани сільського спорту, знайомі між собою з часів далекої юності. Тобто ті, що були творцями його і нині залишаються невтомними пропагандистами здорового способу життя.

Отже, обласна спартакіада ветеранів сільського спорту вдалася. Її основний урок: незважаючи на економічну кризу, можна і треба проводити масові змагання. Та для цього недостатньо лише бажання спортивних функціонерів. Без матеріальної підтримки з боку господарників не обійтись.

А організувала цікаві змагання ветеранів сільського спорту Полтавська обласна рада ДСТ «Колос».

Володимир СЕМЕНО.

З телетайпу

Планета в обіймах тепла

Глобальне потепління — це не робоча гіпотеза теоретиків, а реальність нашого часу. Воно справді загрожує планеті і людству, вважають експерти Всесвітнього фонду природи. На їхню думку, кліматичні зміни вже сьогодні загрожують багатьом гірським масивам і розташованим на них курортам.

Алтайські гори, приміром, за останніх півтора сторіччя втратили 70 відсотків своєї льодової мантії. Льодове покриття гірських масивів у Західній Європі за той же період скоротилося в середньому приблизно вдвічі.

Зменшується і снігове покриття. Тільки за останнє десятиріччя нижня смуга снігів Швейцарії піднялась у гори в середньому на 100 метрів.

Якщо прогноз учених підтвердиться і до 2000 року середня температура планети підвищиться на 2 градуси за Цельсієм, то на Альпах, приміром, маса снігу скоротиться порівняно з нинішнім рівнем на 20—40 відсотків.

Однією з причин потепління вважається накопичення вуглекислого газу в атмосфері, який сприяє утворенню так званого «парникового ефекту» на землі.

Нев'януча зірка Лілі

«Чи ви готові до кохання?» — з таким запитанням звертається нев'януча зірка болгарської естради Лілі Іванова, яка випустила свій новий диск.

Це питання в різних варіантах звучить у десяти піснях, у яких, за оцінкою спеціалістів, співачка віддає данину шани і сучасній музиці. І все ж Лілі не підстроюється під модні музичні віяння, а залишається вірною собі, віддаючи перевагу істинно поетичним текстам з глибокими роздумами про життя і долю. Що стосується того, чи готова сама співачка до кохання, то відповідь можна одержати, побачивши як і колись, струнку, темпераментну, життєрадісну жінку.

Темні ночі ховали «Адама»

Сімнадцять років одна англійка не знала-не відала, що її дорогоцінний чоловік ... також жінка. Страшна правда з'ясувалася під час розгляду справи про розлучення.

Рішенням верховного суду Сполученого Королівства транссексуалові, який народжений жінкою, а в зрілому віці став чоловіком і щасливо прожив у законному шлюбі довгі роки, відмовили в одержанні 400 тисяч фунтів стерлінгів. Це вартість половини будинку, в якому проживала пара.

Найцікавіше, що так званий чоловік не робив ніяких пластичних операцій. Новоспечений «Адам» з «дівочими атавізмами» просто придбав собі пластмасову чоловічу «гордість», старанно приховуючи її темрявою ночі.

Очевидно, парі доведеться постати перед Європейським судом з прав людини в Страсбурзі, бо саме ця інстанція Європейського союзу розбирає справи, пов'язані з утисками транссексуалів у Великобританії та інших країнах континенту.

Презентація

ВЕСНЯНЕ ЗЕРНО ДУХОВНОСТІ

«Він більше працював, ніж жив, самозречено присвятив свій час і знання відродженню української мови», — так кажуть про Бориса Грінченка — поета, прозаїка, драматурга, мовознавця, який жив і творив наприкінці XIX — початку XX століття. Не даремно західні слов'яністи ототожнюють його ім'я з Україною, бо вони не мисляться одне без одного.

Днями у приміщенні видавництва «Наукова думка» відбулася презентація першого тому «Словаря української мови» Бориса Грінченка. Першим із присутніх виступив президент Національної Академії наук України Б. Патон, який, порівнюючи за своєю вагою і глибиною пізнання словник Грінченка зі словником Даля, зазначив, що «розпочато добру справу, яку треба довести до завершення, тобто видати всі чотири томи».

Перший том репрезентованого словника видано тиражем 8 тисяч примірників, і налічує він 68 тисяч слів. Фінансову підтримку видання трьох наступних томів цієї книжки здійснюватиме Міністерство у справах преси та інформації, запевнив заступник міністра В. Прокопенко. І запорукою цього є відповідна постанова Кабінету міністрів, якою передбачено єдину програму книговидання в Україні.

Останнього разу словник Б. Грінченка видавався «Науковою думкою» у 1958 році.

Багато щирих і теплих слів висловили науковці на адресу видавців, зокрема працівників поліграфічної галузі.

Отже, зроблено велику справу, якої вже давно потребує час. Це ще один крок до відродження національної культури й духовності України.

Наталія ЯРЕМЕНКО,
Вікторія ЛИТВИН.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 354773.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311053.